

О Г О Л О Ш Е Н Ё.

Отсеми подаєсь до загального відома всім відділам і їх членам, приналежачим до „Руського Народного Союзу“, що

XI Головна Конвенція „Руського Народного Союзу“

відбуде ся

в місті **Cleveland, Ohio**, почавши від дня **20-го вересня с. р.**

Згідно зі статутами Р. Н. С., кожний відділ Р. Н. С., котрий сповнив всі приписи і постанови, приписані статутами тої Організації, має право вибору делегата на Конвенцію. — Вибір делегатів має відбутись протягом місяця липня с. р. так, щоби до 19-го серпня (august) с. р. всі делегати були вибрані, як також їх імена і адреси були заслані до Головного Уряду Р. Н. Союзу.

Ні один відділ Р. Н. Союзу, котрий не був членом Організації що найменше шість місяців до речинця вибору делегатів, не має права вибору делегата. — Ні один відділ Р. Н. Союзу, котрий не сповнив всіх своїх обов'язків супроти Організації і її статутів, як: несплачене точного і повного розмету, приймає членів до відділу а до Р. Н. Союзу ні, або на оборот, невиконуване припоручень Головного Відділу Р. Н. С., не має права вибору делегата, згідно зі статутами Організації (§ 90 старий статут і § 89 новий статут).

Ні який відділ не може вибрати за делегата такого члена, котрий є рівночасно урядником в іншої подібної організації.

Відділи, котрі мають право до більше як одного голосу, застосують ся до § 99 старий статут, § 98 новий статут, як також до § 98 старий статут, § 97 новий статут.

Делегатом на Конвенцію може бути вибраний кожний член Р. Н. Союзу, котрий єсть що найменше 6 місяців членом Організації та вмє писати і читати. — Відділи, котрі не хотять висилати делегатів, а хотілиби, щоби їх відділ був заступлений, мають застосуватись до § 96 старий статут і § 95 новий статут.

Місце конвенційної галі, як також порядок Конвенції буде оголошений пізнійше.

McAdoo, Pa., July 9, 1910.

Д. Капітула,
головний преїдатель.

А. Шаршонь,
голов. касїер.

С. Ядловский,
голов. секретар фїансовий.

Т. Лабовский,
голов. секретар рекордовий.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет Р. Н. С. за місяць Липень 1910

Разом виплачено запомог на суму	\$10.400.00
Платня головних урядників за Липень	190.00
Засїданє Контр. Комїсії	151.01
Адмінїстрація Союзу за Липень	194.99
Друкарня „Свободи“ за праці і друки	463.43
Весь розхїд виносить	\$11,399.43

Розмет платить 12,473 членів на ціле посмертне (кожний по 86 цнт.) і 1756 членів на пів посмертного (кожний по 43 цнт.)

Крім того кожний член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бїдних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 центів.

А. Шаршонь, гол. касїер. **С. Ядловский, гол. сект.**
Д. Капітула, гол. преїд.

Спроетованє.

В звіті Контрольної Комїсії Р. Н. Союзу, поміщенім на 1-їй сторонї ч. 30 з 28-го липня с. р. вкрали ся через недогляд отї друкарські похибки:

1-ша шпальта, верш 9 в долини в рубриці „додавши процент“ має бути 1089.88 а не як оголошено 1089.66.

1-ша шпальта, верш 2-ий з долини в рубриці „фонд бїдних“ має бути 4453.06 а не 4153.06; і на-конець в звіті з „Друкарні“, рубрика „Розхїд“ (2-га шпальта) за Фебруар має бути 2129.01 а не 2139.01.

Просимо отже ласкаво в пазначених місцях відповїдно справити поданї тут ошибки.

Редакція.

До всіх довжників, що винні друкарни „Свободи“ за виготовлені друкарські праці.

Усіх, кого се тикає ся, просить ся в як найкоротшїм часї вирівнати свої залежности, позаяк перед Конвенцією рахунки друкарні мусять бути замкнені. В противнїм разї адмінїстрація буде приневолена подати спис довжуючих відділів Головному Уряду Р. Н. Союзу, щоб сей стягнув разом з розметом довг друкарні за всякі друкарські праці.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

Серце мовить, а розум наказує.

І опять по всїй широкїй і далекїй американській Русї-Україні пішли віча за вічами, посицали ся протести, де-неде і капнуло пару доларів. І отсей с о л о м я н и й огонь — бо досєвїд дійсно каже нам тільки так назвати сей весь рух — як скоро спалахнув так скоро і потахне. І опять по нїм наступить давнє отупїне, якась апатія, невитовкувана нічим байдужнїстю. Во і дійсно, шкодаб і забирати голосу та говорити про сїх кілька віч, — сей відгомїл на вільнїй землї мордованя цвїту народу в „святинї науки у Львовї.“ колиб не одно віче, яке ярко відбиває від буденности віч по других місцевостях.

І вдармо ся в груди та і скажїм собі щїру правду в очи: що американська Русь зробила доброго чи то для добра народа тут, чи в Галичинї, чи для тих жертв, що багряною низкою падають у відвїчнїй борбї з ворогами устроюванем пустих віч? Яка-ж із них користь?... Зїйшлись, побалакали, деколи і побїлись, тай опять усї з віча опинили ся — коло бари. Отже моральна користь майже нїяка або дуже мала — а користь матерїальна ще менча... І тому то сум огортає людину, дивлячи ся на сей застїй, на сю крайну байдужнїсть, яка вкорїнилась у нашому народї. І — як сказано в горї — не варга-б навіть і забирати мїєця про сї всі віча, коли-б не замїтнє віче з Пітсбурга, про яке читачї найдуть звіт на иньшому мїєці сєї часопїсї.

Чим-же воно замїтнє? Там власнє, що із перебігу його було видно, що там була не лише пуста балаканина, що там не лиш видно спалахнувший солов'їний

огонь, але що віче в Пітсбургу — хїба чи не одинокє — дало реальнї плоди, показало, що суть ще між нами серця горячі, повнї любови до катованї країни.

Тому то зертасмо увагу усього нашого загалу на звіт з пітсбурзького віча, а головнїо на реферат о. Стефановича. Поданий ним проєкт, заслугує на як найбільше поперте, заслугує дійсно на те, щоб вся наша американська Русь взяла ся за нього всіми силами. О. Стефанович в проєкті своїм жадає, щоб тутешнї Русини-Українцї зложили суму 2400 дол. Процент від сєї суми виносив би річно 500 корон і сїх 500 корон рік в рік йшли би до Галичинї як надгорода для того чоловіка, який придбавби для „Господарського Союзу“ найбільше число нових членів. В сєй спосїб, як не з патріотизму, то для надгороди розвинулаб ся в Галичинї сильна агїтація за „сільським Союзом“, який безвинно ріс-би в члени і можливо, що навіть в короткїм часї згуртував-би усїх наших селян. А таке товариство селянське, в якого члени входилиб не сотки, але сотки тисячїв, становилоб в Галичинї таку силу, перед якою дрякалиб во роги та яка змоглаб диктувати права. „Се булаб дійсна і вічна акція для добра хлїборобів“ — а ми додамо, що се булоб також вічним памятником нашого патріотизму, доказом, що і нас болить, коли лютий ворог точить з ребер нашого люду теплу кровцю. І пітсбурзькї патріоти зложили на сю цїль 1.100.00 доларів.

Честь і Слава їм за сє!...

До сего діла повинна прилучити ся уся американська Русь-Україна, повинен кожний сьвідомий Русин при всякїй нагодї збирати лепти, хочби і напменчі, щоб почате діло довести як найскорше до кінця.

„Не словами — а доларами можна дуже богато помочи несчаснїй рїднїй країні“. А се хїба лекше, як наставляти сєї груди на багнети і скритоубїчї кулї.

Після нашої гадки, усї складки, збирани з нагоди теперїшних віч повиннї піти на сю цїль — а сїм вони більше зроблять, як посланї в роздробленю на двацїпять ріжних фондїв.

Коли з нагоди внавших мучеників за просьвітї і права народу американська Русь-Україна довершїть хоть одного того діла, коли хотїй одно се діло видасть сьмїд, тоді доперва американськї Русини зможуть сьміло сказати, що кров жертв не поплила даром, але що з нїї вродив ся местнїк, страшний і неумолїмий наче смерть — народнї сьвідомїсть.

F127

Боротьба за право.

По роману К. С. Францова. — Переклад М. Агаманюк.

(Дальше)

Дорога із Зулавців іде з початку берегом Прута, а потім круто звертає ся і перетинає долину. Коли повозка минала той скрут настав сумерк. В тім один із поліцаїв скочив зі свого місця і став на противнім березі Прута.

— Що стало ся? — переляканий подумав Капронський і обомма руками обняв другого поліцай.

— Із ліса виїхали узброєні іздці, з дванадцять чоловіка, — всі Гуцули.

— Вертай ся назад! — крикнув Капронський приглушено зі страху.

— То не можливо! — відповів поліцай. — Ті люде скорше діють ся до берега, нім ми їх обгонимо. Лучше ідьмо вперед.

Коні помчали. Та скоро почув ся гупіт іздців. Відділ Гуцулів перейшов ріку і пігнав ся за повозкою.

Через кілька хвиль розніс ся різкий голос:

— Стий, а то стріляємо!

— Гони що сили! — кричав поліцай.

Та візник стримав коні, скочив із воза і кинув поводі.

— Я не наняв ся, щоби мене вбили! — сказав він. — А від Тараса не утечеш!

Іздці окружили повозку, двох схопили коні за поводі а прочі стояли по обох боках повозки з пістолетами в руках.

— Віддайте зброю! — крикнув смуглявий мужчина з соколиним виглядом. То був провідчик відділу.

Всі послухали.

— Можете відіхати собі, а пан Капронський буде ласкав піти з нами. Його бажає бачити Тарас. Будь ласка, пане слідчий.

Слідчий не міг сам висісти з повозки; трясла осід ним ноги. Мусіли іздці зняти його. Потім підвели йому осідланого коника.

— Тарас дуже жалує, що не міг вислати тобі карету, — сказав провідчик, — та за те він вислати тобі що найсмирнішого коника. Капронський не ворухнув ся. Його посадили на коня.

— Привяжіть його до сідла, — приказав провідчик, — а двох хай ведуть коня за поводі! — А ви можете їхати собі — звернув ся він до поліцаїв.

Поліцаї не давали себе просити і чим скорше повтікали.

III.

Пів дня їзди від Зулавців, посеред гірських круч, є місце, що називає ся „Велика Поляна“. Стежинка, що провадить до Великої Поляни досить страшна піхотинцями, хоч привичаєна гуцульська конина іде по ній цілком сміло. Щоби добити ся до Великої Поляни, треба іти головною стежкою, яка дальше провадить до „Черного Озера“ і губить ся так в горах. В половині ходу тою стежкою, в тім місці, де стоїть на пів розбитий дороговказ з червоним деревляним хрестом, іде на право друга стежка, прямо некомфортна. Та стежка страшно крута, під ногами розсіпає ся червоний хрупкий камінь в роді цегли, і вона то спускаєт ся то піднімаєт ся по найстрашніших, навислих закутках. Близько через годину їзди по кам'яно-пісчистій пустинній місцевості і крізь вузьку провалину відкриваєт ся подорожному назвичайно гарна долина. Зробивши хоч як небезпечну дорогу, не пожалує того подорожний, що вибрав ся у ті дебри. Таких місцевостей небагато є серед Карпат.

По середині кітловини, покритої безчисленним množеством цвітів, лежить придивне темносинє озеро. Кругом него чудний буковий ліс. Із озера витікає річка, що спливає щільними а там пливе до Прута. Зі всіх сторін пливають численні гірські потоки. А далі під самими небесами синіють громади гір. То місце називаєт ся тепер „Білі Ключі“. Тут саме розложив Тарас свій табор.

Ліпше місце ледви чи знайшлось-би. До него було і трудно дібрати ся, а до того лежало воно не далеко від долини. Тарас чистив і на те, що довкола було диких звірят, і його товариші зможуть прокормити ся чесним способом.

В перші дні, як тільки доколичні мешканці довідали ся, що Тарас розложив свій табор на „Білих Ключах“, вони поспішили до сего нового сусіда і приносили йому хліб, молоко, баранину, масло. Тарас приймав, щоби не образити їх. Сини доколичних господарів приходили до Тараса і просили, щоби їх прийняв до свого відділу, та Тарас був дуже осторожний при приймаю людий. Він знав, що всі, що до него приходять відважні і меткі стрільці, та знав також, що їх привела до него склонність до рабунку.

В самім початку, тільки трох їх прийняв Тарас. А то були два стрільці, що були у него провідниками підчас його мандрівки перед Великоднем і Гуцул Юлько, молодший син, „праведного Ілярія“, старика, що жив над Чорним Озером. То був справдішній сокіл по відвазі, жвавості і силі. Так його й називали „Соколом“. З поміж всіх Гуцулів, що приходили до Тараса, він був одинокий, що ним не руководила жажда кровавих рабунків і не з запеклої непокірності а прямо з бажання відмістити ся за кривди. Коли він ще був хлопчиною, скопили його по приказу одного офіцера і силою привели до касарні, щоби віддати в жовніри.

— У нас нема крил, щоби тебе зловити в горах, — сказав офіцер, — зістай ся, тобі тут буде гарно.

Та ані погрози, ані намови не могли приневолити хлопчину зістати ся. Його освободили аж по вісім місяцях, після одної ревізії капітана. Офіцер дістав нагану, а Юлько вернув ся в гори. Юлько не хотів оскорбит старого вітця і не пристає до шайки розбійшаків, не став опришком, та в серці його київ страшний гнів. Тепер він дочекав ся давно бажаної нагоди; вступити в ряди „мєстника“ було не соромом а честю.

Враз з трома ново прийнятими, відділ Тараса числив вже сім чоловіка; там були три Гуцули, два слуги і Лазарко з Василем. Василь майже цілий час не був присутним; він був розвідником в товаристві. Омелько смутно кивав головою, нетерпеливо очікуючи скорого походу, а коли Василь повернувши иноді з розвідок сповідав, як радісно приймали його мужики, старик говорив з гірким сміхом.

— Так, так! Вони навіть складуть нам співанку, як ми будемо висіти на шибениці.

Тарас був спокійний і мовчливий. Він заняв ся будовою стаєн, комори на харчі і колиби на поміщенє тридцять людий. Він був певний, що таке число збереть ся у него до Великодня. Тай не помилив ся.

Його відділ скоро заповнив ся.

Одного вчасного ранку стояв Тарас на сторожі по „Соколови“, який сторожив цілу ніч. Він сидів не рухомо, заложивши зброю між коліна і пильно дивляючи ся то в долину, то в гуцу. В тім почув ся шум. Тарас почав прислухувати ся. Від „Великої Поляни“ почули ся кроки. Минуло ще не мало часу, як перед Тарасом став чоловік зі зброєю за плечима. По виду був то міщанин.

Тарас здивував ся. Він ніколи був би не подумав, що який небудь міщанин візьме зброю і піде в гори.

Смілими і твердими кроками підійшов гарний молодець до Тараса.

— Гаразд, Тарасе! — сказав він. — Чи пізнав ти мене? О певно, що ні, хоч ти любив мене, як я був ще дїтваком.

Тарас пильно здивив ся в лице молодця.

— Дмитрику! — Невже-ж се ти, син Грицька, шевця з Радови!

І Тарас протягнув до него обі руки. Лице Дмитрика проясніло і радости.

— Так, я твій друг, дитячих літ, Дмитрик!

— Що-ж тебе привело сюди? Ти переніс багато нещастя?

— Так, так, мій братику, всі дивують ся, що я не посивів ще, хоч у мене всього двадцятьчотири роки! Я мало прожив, та я уже старик...

— Ти прийшов до мене за помочию?

Дмитрик заперечив головою.

— А як би і так? — спитав він і пильно глядів на Тараса. — Ти поміг би мені, не дивлячи ся на те, що я міщанин?

— Чи ти сумніваєш ся о тім? — скрикнув Тарас. — Несправедливість і насильство не питають з якого стану чоловік. Хто потерпів, тому я і оборонець. Відний народ я все любив; будь то наш брат мужик, будь то міщанин. Хибаж твій батько живучи ще в Радові а так само і в місті не заробляв чесним способом на хліб, або й ти, не так само гарував у місті, як ми по селах? Я не раз і думаю, чому то наш руский нарід мійський не злучить ся з мужиками? І я певний, що міщани тому думають, немов то мужики їх не люблять, бо вони не люблять мужиків. Так ось, говори. Що зможу, то зроблю.

— Дякую Тобі, Тарасе, — сказав Дмитрик. — Та я прийшов не о поміч просити. Прийми мене в свою ватагу.

— Тебе?! — скрикнув Тарас, і скочив із подиву зі свого місця.

— Що ти? Лучило ся мабуть тобі щось страшне, нечуване?

І Дмитрик розказав Тарасови сумну історію про свою сестру, гарну, молоду дівчану Феську, яку обіцяв умпраючим родичам стерегти як зіницю в оці, а її безчестив молодий пан Каміньський. — За її частем я побивав ся більше, чим за своїм і ради неї я не женив ся, щоби могли більше про неї подбати. Та гриїхав в го-стину в замок небіж графа і побачивши мою сестру залюбив ся. Що дня він заходив до нас і звертав ся до сестри і ріжними речами. Вона мені нічого про се не говорила, бо знала мою палку вдачу. Вкінці не видержала і сказала. Мене се розсердило до крайности. Успокоївши ся, я пішов до графа і просив, щоби нас полишив в спокою. Він обіцяв.

— І то була як раз хитрість, — замітив сумно Тарас, — я знаю ту злочин.

— Так, так, — відповів Дмитрик, — так і стало ся. Я поїхав раз на день до сусідного міста а коли повернув ся, довідав ся, що вночі приїздив граф із стрільцями. Безчестена сестра лежала в горячці. Я скопив зброю зі стіни і побіг в замок, та драбуга поспів скрити ся. Хору сестру взяла рідня до себе. А я вибрав ся пошукувати графа, та не знайшов його. Він поїхав у Париж. Коли я повернув ся, вже не застав сестри.

— Утікла з ним? — здивував ся Тарас.

— Що-ж ти? — суворо спитав Дмитрик і гордо випрямив ся.

— Я не застав її тому, бо бурлива ріка Серет не дуже то радо віддає свої жертви. Причиняє я не довідав ся; чи кинула ся вона в ріку зі стиду, чи з горя, чи може і тому, що милосердила ся над нею рідня, — я не знаю. Для мене вже все в житю утратило свій змісл, а остала ся лиш одна ціль. І коли я почув твій поклик, я зрозумів, що тут ратунок. Чи приймеш мене у ватагу?

— Мої брати, — всі покривджені і нещасні, — відповів Тарас. — Хтож посміє-би після того всього зробити що небудь противного твому бажаню? Я вагаю ся лише тому, що ти слабонький.

— Тарасе, не трать на дармо слів. Слабонький я на вигляд, за то в мене запал, запал мести за несправедливість! Чи можу зістати ся?

— Так, — відповів коротко Тарас і покликав товаришів. Ті дуже здивували ся, побачивши слабонького міщанина між собою, а на лиці „Сокола“ перелетіла ледви замітна усмішка, та строгий погляд Тараса застановив їх. І від тоді мав Тарас двох головних провідників: „Ясний Сокіл“ і „Білий Дмитрик“. Всі прочі були далеко слабші від них.

Івоніка Синків із Буковини, був спокійним господарем, поки жорстокість збірщика податків, вирваного у його хорої жінки подушку з під голови, не зробила його убійником. Петра Борилка тяжко побив пан за те, що той забив заяця. Тарас приймав кожного, хто відзначав ся послужком, хоробрістю і незахланністю, і у кого в житю не було нічого, що обтяжувало би його совість. Він проганяв всіх, хто хотіли вступити до його ватаги на те, щоби лиш розбивати, та хто думав, що скриєт ся у него перед справедливою карою. Він держав ся строго сказаних слів під лицю:

— Хто шукає веселого жетя, хто почувает ся щасливим, хай не йде зі мною!

Не зважаючи однако на як строгий вибір, вже першого дня Великодня було у Тараса около тридцять чоловіка.

Приходили до Тараса і спокійні мешканці зі скаргами на гнет і несправедливість. Та були жалоби і неправдиві і безосновні; Тарас все уважний, і ніколи не виступав мстителем відразу в тих місцях, де не міг в перед розвідати ся самоправдивости. На слова оповідачів він не вірив. Він все відповідав їм:

— Добре! Я розвідаю ся, чи ви правду говорите. Та горе вам, коли ви говорили неправду і горе вашим гнобителям, коли те, що ви сказали — правда!

Аві дня ні години, коли він прийде, Тарас ніколи не говорив. Я не можу вам того сказати, — відповідав звичайно на запити людий, — бо ануж хто небудь із вас проговорить ся і мене зустрінуть „білі мундури“. А мені передовсім треба судити управителя Зулавців.

Вістки, які приніс Василь із Коломиї вночі з неділі на понеділок, з початку засмутили Тараса. Було видно, що не так то скоро удасть ся піймати управителя. Та перша досада скоро проминула. Василя і „Сокола“ післяв він в село, звідки приходили жа-

лувати ся, перевірити по чий стороні правда. Омелька післяв Тарас до Анниці і поручив переказати мешканцям, що до них ідуть „сині кабаті“.

— Пане, — пробував було розказувати Омелько, — Анниці, — як нам говорили...

— Зійшла з ума? — додав Тарас. — Не турбуй ся, вона в здорівім розсудку, її лише прикро; я знаю її.

Того таки вечера Тарас показав кождому місце в кошарах, які на скорі зробили, кождому пояснив його повинности, розділив сторожу; потім розділив усіх на відділи і поклав одним начальником „Сокола“, а другим, „Білого Дмитрика“.

Коли Тарас назвав імя посліднього начальника, одні почервоніли з гніву, а другі хотіли сперечатися. Та Тарас знову повторив грімко:

— Другою половиною ватаги буде командувати наш брат Дмитрик.

Потім нікто вже не сперечав ся і Тарас дав знак розійти ся. Дмитрик підійшов до Тараса і сказав:

— Не треба було оскорбляти людий, вибираючи мене на позір так слабого.

Тарас відповів:

— Я вибрав тебе тому, бо ти здібний, розумний чоловік. А вони поки що мусять повинувати ся.

— Булоб ліпше, колиб твоя власть основувалась на їх добровільнім підданстві, — сказав Дмитрик.

— Вони прийшли до мене добровільно, — відповів Тарас. — А тепер розумість ся повинні мені послужити простим орудєм до осягнення одної загальної, святої цілі!

Першого дня Великодня зібрала ся ціла ватага під деревляним хрестом, що стояв на вершкуні каміної скали. В горах розніс ся торжественний спів: „Христос Воскресе!“

В тім приїхав Омелько.

— Анниці не хоче переказати селянам твої слова. Селяни нічого не підозрівають і думають, що ти прийдеш сеї ночі.

— Що ти говориш? — скрикнув Тарас.

— Так! Вона не годить ся на те. Скажіть мені, будь ласка, — говорила вона, — чи здоров мій чоловік — і за ті звістки буду вам вдячна, та посередничити між нами і селянами я не хочу.

Тарас зблід. Здавало ся, він зараз вибухне громом обурення. Та в тій хвили прискакав на кони хлопчина із Заболотова.

— Сеї ночі, — сказав хлопчина, — в Зулавці прийдуть гузари. — Тарас, ще раз приказав Омелькови переказати ті слова Анниці, а колиб вона знов відказала, так хай скаже священникови.

Тарас сильно хвилював ся.

— Моїм друзьям грозить біда, — сказав він Дмитрикови.

Цілу ніч кидав ся Тарас, у сні трівожили его страшні марева. Ранком він довідав ся від Омельки про все, що стало ся в селі. Омелько розвідав ся в селі об всіх подробицях навіть і о смертві Марка.

Тарас зі стоном закряв лица руками і довго не міг успокоїти ся. Він приказав всім зіставити его і аж по якімсь часі він підійшов до них і кинув лиш головою у відповідь на їх поздоровленє, і знов пішов у ліс.

Нікто не розумів, що творить ся з Тарасом.

— Таж то й ліпше. Та різня узброїть і найспокійніших людий — говорили вони.

Один тільки Дмитрик догадав ся о тім, що творилось в душі отамана. Він пішов за Тарасом в ліс. Тарас лежав під ялицею, його лице було сумне і згріжене. Не вдало ся Дмитрикови його вспокіоти.

— Ти жалуєш за свій поступок? — спитав Дмитрик.

— Ні! — гукнув Тарас, — не в тім річ. — Я не можу тобі розказати, що мене мучить. Та сьогодні я предвидів ціле страховище будучого... Хто вітер посіяв, буде жати бурю.

— Алеж ти зробив все, щоби не допустити до кровопролиття.

Тарас мовчки покитав головою.

— Хто вітер посіяв, буде жати бурю, — сказав він.

Другого дня приїшли до Тараса післанці із села: різник Василь і Грицько.

— Ми покривджені, закінчили вони свою бесіду, — чи ти приймеш нашу жалобу і прийдеш відмістити ся?

Тарас терпеливо вислухав і відповів сумно.

— Ви хочете напасти на жовнірів, які ні в чому не винні, які не розуміють, що роблять, котрих послає начальство. Забирайте ся з місця мстителі! Ви не думаете о обороні справедливости, а захвалюєте просто убійство. На лицях людий і ватаги малювало ся негодованє.

— Тарасе! — скрикнув Грицько, — таж ти сам обявив перед зібраним народом на вічу війну цісареві!

— Гарний ти борець, коли бойш ся пролити каплю крові, — насмішливо кликнув Василь.

— Так борець! — відповів Тарас, — та борець, що проле кров невинних тільки тоді, коли то конечне буде для оборони права. Там, де нема конечности, я все буду берегти жите людий. Нікчемник управитель нарушив прав, і його повинно ся укарати, охороняючи право. І коли при тім піллєт ся кров, то хай лєт ся. Так воно треба.

— Що-ж сказати селянам? — спитав Грицько. Чи не острі твої слова.

— Так! — відповів Тарас рішучо.

То стало ся у второк коло полудня. Того таки вечера Тарас зібрав свою ватагу, яка числила вже сорок чоловіка і сказав їм дві важні вістки. Василь Соклевич довідав ся, що управитель провадить вечері в домі багатого вірменина. „Сокіл“-же вернувшись з розвідки, розповів, що все, про що говорили ті люди, була правда.

— Завтра в середу, по обіді ми вирушимо, — сказав Тарас. — Не будемо відкладати на дальше часу пімсти, а освободимо землю від насильства. Лише наша виправа небезпечна. В дворі того ксьондза стоять жовніри, а не далеко того дому в місті, де провадить вечері управитель, стоїть військовий гарнізон. Та покінчати вже раз з тими нікчемниками, се конечне. Вперед підемо в Косовинці до ксьондза а в четвер виберемо ся до міста. Згода?

— Славно! Згода! — закричали все. В перше того вечера в кошпї Тараса панувала веселість. Один тільки Дмитрик сидів в задумі.

— Ті люди розуміють так мало Тараса, — думав він, — як королева недільно проповідь. Вони раді, що Тарас призначив похід. Колиб не то складо ся, то напевно прийшлоб ся Тарасови розпочати війну таки зі своїми товаришами. Тепер вони на час успокоїть ся. Та чи на довго? (Дальше буде).

Кацапи.

Дурні або сліпі можуть ще нині бути кацапами. І видно, що є ще таких до- сять, коли кацапство живо- ть. А що дійсно тільки дурні або сліпі можуть при- числяти себе до кацапів, се бачить кождий, хто дивить- ся на те, що кацапи робили давніше та що вони тепер роблять.

Через кількадесят літ провід нашого народу спо- чивав в руках кацапів. До сімдесяти років, кацапи в Галичині були пануючою партією, мали всі інституції в своїх руках, вели провід в нашій просвітній і еко- номічній життю. І за той час, — коли ще возьмемо під розвагу, що тоді в Га- личині Русини були прави- тельственною партією, під- пираною зі всіх сил ав- стрійським урядом, як тепер уряд підпирає Поляків — можна було незвичайно бо- гато зробити для добра на- шого народу. Але до такої діяльності кацапи були не- спосібні.

Се найкраще показало ся на чільних представителях тодішнього кацапства, на кацапських послах. Вони то на питанні представителя правительства: Чого бажа- єте для Вашого народу? — відповіли: Для мене — ліп- шої посади! Для мого сина стипендії! Для мого зятя аванзу!

І дійсно тава „робота“ мусіла довести до найпо- ганійших вислідів: Під згля- дом політичним — упала свідомість народна на най- низший ступінь.

Наглядним образом того були вибори: Руських по- слів було що-раз менше. — Кацапська просвітна пра- ця довела до того, що нині кацапи держать ся тільки в найтемніших повітах. Отже найбільша кацапська просвітна діяльність ося- гнула те, що „виробила“ найтемніших людей. — Не можна рівнож поминути ка- цапської економічної „ро- боти“. Тут вже просто зло- діяство. А її завершеним була загальна крадіж в по- зичковім товаристві „Заве- деніє“. Навіть два мільони гульденів, вижебраних На- умовичем від російського уряду не могло покрити недоборів і кільканайцять ще літ по банкрутстві ка- цапського „Заведенія“ лі- цитовано все це хлопську жервацію за гроші, які найбільші кацапські патрі- оти розікрали з банку. То- дішна розікража кацапсько- го банку не має собі рівного в цілім світі і теперішній кацапський патріот Др. Ду- дикевич зі своїми „вексля- ми“ і не вивів ся до тодіш- них кацапських „патріотів“! Наслідком такої го- сподарки в економічних справах було велике недо- віре селянства до всякої економічної організації.

Найбільшим тараном в кацапській агітації проти нас, Русинів-Українців, бу- ло твердження кацапів, що Українці ділять ся на партії, а кацапи творять одну пар- тію і держать ся разом.

Нині вже сього нема! Тепер є в Галичині дві кацапські партії і одна кацапська партія шкалює другу. А обі разом служать Ляхів для ліпшого поневолюваня нашого народу. Взагалі Лях і Москаль порозуміли ся, аби знищити наш нарід. Але не вдало ся їм о стіль- ко, що Ляхи хотіли за до- рого взяти від Москаля за той інтерес, а Москаль не дав — тай оба тепер надули ся та нахмурили ся на себе: Ляхи не поїхали на сла- вяньський з'їзд до Болгарії до столичного великого мі- ста Софії, аби допечи Москалям.

Але не зовсім не удало ся обом спільникам. Де-які наші неудачі в останніх часах були викликані тою московсько-лядською спіл- кою.

В Росії зачав уряд дуже остро переслідувати Русинів-Українців. Розв'язано товариство „Просвіту“ в зо- лотоверхім Києві, „матери руських міст“. Розв'язано також інші українські то- вариства, між ними велике українське товариство сту- дентів (академиків). Надто російський уряд переслідує нас ще й іншими спосо- бами: Сим забороняє при- ходити до товариства, тим забороняє говорити виклади по українськи, інших ці- пас ся за те, що в това- ристві висить на стіні я- кийсь там образ.

А в Галичині Ляхи все покликають ся на кацапів, як хочуть зробити якусь лайдацтво: Як хотіли по- шахрувати остатні соймові вибори, то вибрали послами кацапів. Як бояли ся, аби правительством не завело по- рядок в Галичині то намо- вили в парламенті кацапа посла Глібовицького аби сказав, що Ляхи не роблять там ніяких надужиття. Як хотіли перебити старана о запомогу на годівлю хлопе- кої худоби, то послушні кацапи сейчас заложили свій „Рольничий Союз“, аби Ляхи могли говорити, що тепер не знати, кому да- вати запомоги. А тепер ду- же залежить Ляхам на тим, аби ми не мали своєї най- вищої школи, університе- ту у Львові. І ось перед кількома днями ухвалюють польська льокаї, кацапенята протест проти основаня нашого, українського уні- верситету! Та що то багато говорити! Найліпше пока- зує ся, хто є ті кацапи з того, що коли вшеполь- ський якийсь ошует і кри- воприсяжний оголосив в Варшаві сфальшованій до- кумент буцім то Українці дістають підмогу від прусь- кого уряду, так сейчас сю- бредню підхопили кацапські часописи і торочать її до безконечности, мимо того, що вже навіть і самі поль- ські часописи признали ся, що їх безлічно сей ошует надув. Ну, але кацапи в своїй льокайській службі Ляхам старають ся пере- висшити навіть і своїх па- пів. Тому то і не дивно, що найбільше русиноїдні польські часописи так в Га-

личині як і тут хвалять все кацапів..

А респта кацапів — то російські шпіони, які доно- сять за гроші Росії все, що їй треба знати. Більшо- го паскудства як кацапи, годі собі хіба представити.

Що чувати в світі.

Між Японом і Росією прийшло остаточо до за- ключеня договору. Цілю- вого є улекшене взаємної комунікації і розвиток тор- говлі між обома державами. Крім сего обі держави з'о- бов'язують ся удержати те- перішній стан на далекім Сході відповідно до догово- рів, заключених по ниніш- ний день між Росією і Япо- ном, чи то між котрою з тих держав і Хінами. Ко- либ status quo був загрожений, тоді мають обі ті держави застосувати від- повідні середники для його удержаня.

Сей договір є для Япану новим здобутком після та- ких подій, як її союз з Ан- глією і перемога над Росією. Мимо сеї перемоги тяжко, да- вало ся. Японови відчувати під економічним зглядом вічне воєнне поготівле су- проти Росії, яка чекала ли- ше хвилі, щоби відплатити ся за понесене поразенє. Крім сего годі було Япо- нови в таких відносинах перевести раз з'асимільова- нє Кореї, до чого прилуча- ли ся часті повстаня там- же, а також на перепоні стояли їй ворожо успосі- блені Хіни, що поволи про- буджують ся з тисячлітно- го сну. Тож природна річ, що Япон мусів забажати союзу з Росією в цілі спіль- ного експлуатованя північ- них Хін, але при рівночас- нім розграниченю обопіль- ної сфери інтересів. Від те- пер оруже Япану і Росії буде звернене проти Хін.

В Персії панують знов заворушення. Повстанче пле- мя Кашкаї заняло Іспаган, друге місто що до величи- ни. А що Іспаган лежить на торговельній дорозі, яка веде з Тегерану до пер- ського заливу, тож остання подія наносить торговлі ве- ликі страти, з сего приводу не є виключені поважніші замішаня. Тим більше, що повстанці наносять шкоду англійській торговлі. Ма- буть вмішає ся в сю спра- ву Англія, яка усадовила ся над перським заливом і зачисляє Іспаган до обла- сти своїх інтересів.

В Іспанії опять револю- ція. Пішло з того, що теле- рішне радикальне міністер- ство Іспанії постановило перевести розділ церкви від держави. Сему супротивив ся Ватикан і дійшло до сего, що послі обох сторін опу- стили свої становища. По- ложене в краю в наслідок того є тим грізніше поза- як поміж гірняками провін- ції Каталонія вибухнули розрухи, а в різних місце- востях прийшло до кривавих

стичок поміж лібералами а католиками.

Іспанський уряд обсадив цілу французьку границу сильним кордоном війська, щоб перешкодити вмаше- рованю кількох тисяч по- встанців з Франції. Пре- тендент до іспанського престоло. Don Jaime de Burbon хотячи скористати з замішань явив ся особи- сто на терені неспокоюв та тому належить сподівати леда день грізних забурень.

З уряду здоровля.

Передовсім чистота!

Бруд і нехлюйність спри- чинюють недуги і смерть. Чистота приносить здоров- ле. І ми знаємо про се, знаємо, що аби заховати своє здоровле, мусимо без- впину бороти ся з нечи- стотою, з брудом.

Та на нещастє бруд не- устанно витворює ся на ново і громадить ся неначе сам із себе підчас коли чи- стота того не робить....

І хотячи ми вичистили свою хату не знати як звірцево, сьміте і бруд за хвилину опять нагромадять ся у ній і треба опять по- чинати на ново.

А бруд зваблює мухи і дає їм спромогу та місце до розмножуваня ся. Мухи знова, як знаємо, розносять на своїх ніжках всякі за- розки недуг. Є се річ до- казана і тому ми передо- всім повинні старати ся о усуненє бруду. Чищенє ха- ти повинно відбувати ся щоденно. Коли хату буде чистити ся правильно, щоденно, тоді і всяке чищенє буде лекше.

Не допускайте нігде до громадженя ся брудів. Да- вайте, сусідам добрий при- мір в удержуваню вашої хати у звірцевій чистоті.

А тепер друга річ. Сей- пора року передовсім є не- здорова для немовлят. То- му де суть маленькі немо- влята, ся потіха родичів а надія народа нехай тямить:

Найздоровшою поживою для маленьких немовлят є молоко матери. Є доказано- ю річю, що з поміж оди- найцять немовлят умираю- чих на всякі недуги, де- сять кормлено з фляшки а тільки одно було годоване молоком матери.

Бели дитина захоріє на жолудок, сейчас перестань- те давати ї їсти та покли- чте лікаря. Ніколи не радь- де ся сусідок, а завжди тільки опитного лікаря. Хо- рій дитині на жолудок не вільно зовсім нічого давати їсти, бо навіть молоко ма- тери може їй зашкодити, крім вивару з ячменю, я- кий є незвичайно пожив- ний і лагодячий болі.

А крім сего удержуйте немовлята в чистоті. В ду- же горячу днину треба ди- тину кілька разів денно змивати губкою. Виносьте діти на чистий воздух як найчастіше, а передовсім вчасно ранком і з вечора. Давайте дитині пити багато чистої, холодної води. Немовлята мають справу так як і дорослі люди а молоко

спраги не гасить так, як вода. Ніколи не держить дитини в запертю в душній кімнаті. Заосмотріть вікна і двері в дротянні сітки, щоб в хаті було много сві- злого воздуха, але щоби мухи не мали приступу.

А не забувайте, що як дитина лиш захоріє, сейчас треба перестати давати ї їсти а покликати лікаря:..

Почтові щадниці.

Почтові щадниці, про які сво- го часу була бесіда в нашій ча- спис вийдуть в жите з днем 15- го жовтня або найдалше 1-го листопада с. р. Такі щадниці зі- стануть заведені передовсім в почтових урядах другої і третьої класи, а доперва пізніше на почтах першої класи. Коли-б почтові щадниці заведено наперед в великих містах, то уряд міг- би заложити всего лиш кілька таких банків, позаяк на впрова- дженє в жите таких інституцій у- ряд має тільки 100.000 дол. до розпорядности; а заложене щадниці в великім місті коштує далеко більше, як в малім містеч- ку. На разі отже в кождім стейті буде вибрано одно містечко, в я- ким як найменшим коштом зіста- не заложена почтова щадниця. Доперва опісля система почтових щадниць буде обіймати щораз то нові міста. Взагалі уряд має дуже багато клопотів і не знає що робити з системою державя індивідуальних ощадностей на щадничих книжочках, або так званих „pass books“. Коли-б у- ряд приновив систему „pass books“, яка то система існує по всіх тутешніх банках, то буде потрібно багато людей до веде- ня банкових книжок, позаяк конто кожного складаючого гро- ші мусить бути ведене особно в головнім бюрі якоїсь даної місце- вости.

Спеціальний комітет почтово- го департементу працює над уло- женем системи, після якої буде ведена адміністрація почтових щадниць. До Вашингтону до сих пор зголосило ся 350 управите- лів почт з прозьбою, щоб на їх почтах завести філію щадниць. Крім сего 700 директорів народ- них банків (National Bank) зло- жили урядови апликації, щоб о- щадности з почтових щадниць депоновано в їхніх банках.

Чи ми ще єсьмо за- бобонні? 128

Такє питанє нераз насуває ся нам, і ми певно відповімо на не- го словом: „Ні“. Однак при- гляньмо ся ліпше нашому жит- тю то самі побачимо там ще не один вкорінений забобон, я- кого кождий інтелігентний і ро- зумний чоловік повинен встиди- тись. „Надприродне“ чи як там учені його звуть метафізичне грає ще завсїгда у людським жи- ттє досить велику роллю, хотяч наше століте дуже вже є реальне — особливо в Америці — і всякі фантазії, видумки відкидає, та полишає їх недорослим дітям а- бо боязливим жінкам. Пригадаймо собі як то навіть тут, в Аме- ричі болять ся люди тої проклятої „13“-кї особливо при столі! На- віть в найбільше просвіченім товаристві болять ся того числа і ніхто не хоче випробувати, чи справді оно таке нещасливе?! Пощо напняти собі біди — го-

ворять нераз і кінець. „Стереже- ного Бог стереже“ та і оминають се число. А чи-ж то не забобон, не дурна вигадка, що там при- падково комусь принесло се чи- сло яке нещастє — та вже і з кождим таке має лучитись!

Та не тільки та нещаслива 13-ка належить до тих людських забобонів! Цілий день від рана до вечора переслідують нерозум- ного чоловіка такі забобони! Стане хтось лівою ногою рано з ліжка, або убере плащ чи сур- дут на відворот, ого — вже нічо- го не буде вестись того дня! При- зимітаню не треба сьміяти через поріг вмітати, бо виметемо своє щастє разом з сьмітєм. Або ка- жуть деякі: не треба розсипати соли по столі, бо з того постане сварка і колотвеча у родині. Ча- сто говорять, що треба уважати на ніж, щоб не упав невідповід- но. Бо, сли ніж упаде вістром до гори, то значить, що чорт на ним їздить! Упаде ніж, віделець або ножиці на землю в той спосіб, що вістром вбють ся у підлогу, ого — то значить у пересудних людей, що гості будуть. Також і мюча ся кітка може спровадити непо- жаданих гостей, сли зверне при- мито свою ланку до улиці. Не можна плювати в огонь, бо опри- щить чоловіка, кажуть рівнож забобонні. При столі молоді жінки нехай не надкроють сві- злого масла, бо мусять сїм літ че- кати на жениха. Коли вони при столі сядуть у куті, то вийдуть за муж за вдівця. Або коли само- вар кипить голосно почне спї- вати, або коли відозвесь голос сови, то се означає смерть хтось! Небезпечно кажуть так кластись до ліжка, щоб ноги були зверне- ні до дверей, бо скоро в той спосіб вивесуть з хати.

Попросту ми не можемо до ні- якого діла у хаті взятись, до яко- го не був би привязаний якийсь пересуд. Ми вправді самі сьміе- мось з того, однак всегда трохи у глубині серця побоюємось: а ну-ж се правда, ану пошкодять що чоловікови! Прецінь біда не спить! Вийде хтось з дому саме з якоюсь важною орудкою, а пере- біжить йому залиц, або кітка дорозу, ого — вже сумніваєсь не- борах чи поведєть йому ся спра- ва. Не дай Боже, щоб хто у та- ким разі спїткав стару жєнщину! Навіть відважні мушенини тра- тять тоді відвагу, і вірять, що сей- день не принесе їм уже щастя. А кілько то людей маємо, що бо- ять ся п'ятниці? Такі пересудні люди того дня не виберуть ся а- ні у дорогу, ані не возьмуть ся до ніякого діла! І не тільки се- ред темного, неосвіченого наро- да подибуємо такі пересуди, во- ни траплять ся і у просвічених, інтелігентних людей.

Ми вправді сьміємось, однак з пересудами не зриваємо!

До відомости членам Руського Народного Союзу.

Доходять мене вїсти, що деякі люди, маючі претен- сию звати себе інтелігент- ними і проводирами наро- да — старають ся усякими способами мене перед Вами очернити.

Ввиду сего прошу Вас написати мені докладно: хто, коли, де, в чийй присутности і що го- ворив, аби я міг винних до судової відвічальности потягнути.

З поважаням

Іван Ардан,
член Руск. Нар. Союзу.
Parrish, Va.

R. J. GLICK

Агент асекураційний від огню

30 Офіс знаходьт ся в

WILLIAM MCCONNELL BUILDING

SHAMOKIN, PA.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
184 Hudson St.,Published every Thursday at 184
Hudson St., New York, N. Y.

Published by

The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSZYN,
Superintendent

Box 112, Elizabeth, N. J.

Адреса мешканя:

326 Rose Hill Place,
ELIZABETH, N. J.ANTH. CURKOWSKYJ, editor,
184 Hudson St.,
NEW YORK, N. Y.K. KIRCZOW, manager,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21 1906, at the Post
Office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**часопис для руського народу в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить щотижня в четвер і
коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00Оплачувати газету треба все-
гда з гори.Гроші треба посилати в реджії
стронаним листі, або через ек-
спресовий, або поштовий money
order (моні ордер). Money order
є карточку, котру доставляє
від почтара або агента на ек-
спресовій офісі, пішліть нам б
без того ми не годні грошей ді-
стати.

Адрес:

„SVOBODA“184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.Дописи просять ся писати ли-
шень на одній стороні картки.
Дописи непригожі до друку ви-
кинуть ся, наколи з гори не було
вказано, що жадає ся її звороту
і не було залучено марок на
зворот.**3 Пітсбургського віча.**Віче, відбуте дня 31 лип-
ня в Пітсбургу з причини
кровавих подій на львів-
ських університеті і в інте-
ресі фонду ім. Мир. Січин-
ського, закінчилось незви-
чайно добрим успіхом, про-
то кінцевим подати перебіг
нарад до загальної відомо-
сти.О год. 3 розпочалась ве-
чірня, відслужена о. М. Да-
ниловичем з Latrobe, почім
відспівано панахиду за
упокій праведної душі Ада-
ма Коцка з оо. Данилови-
чем, Ващипином і Стефа-
новичом. Народ, наповни-
вший церков заслав горячу
і сумну молитву перед пре-
стол божий, щоб невинно
і передчасно улетівша ду-
ша вимолила справедливої
кари гнобителям за віко-
вий гнет і море сліз свого
народу.Позаяк богослуженє про-
довжилось, тож і віче роз-
почалось аж по 4 год.Віче отворив короткою
промовою о. М. Стефанович,
покликуючи на председіа-
теля о. Ст. Ващипина, заст.
п. Теодора Гута Кульчиць-кого а секретарів пп. Івана
Сончиша з Whitney і Теод.
Калиновського з New Ken-
sington. Подякувавши за
вибір председіа-тель уділив
голосу о. М. Даниловичеви,
який в годівнин рефераті
доказував історичними фак-
тами віроломство Ляхів
зглядом Русинів, теперішню
ляцку безоглядну і край
цілий в пропасть ведучу
політику, а вкінці повів
слухачів гадкою за росій-
ський кордон, доказуючи,
що цар не менший, як ще
не жорстокіший нищитель
українського народу як Лях.Народ наш руський —
закінчив бесідник — здоро-
вий на душі і тілі, має бу-
дучність і коли ми не бу-
демо упадати на душі, але
з енергією будемо пряму-
вати до мети, то мусимо
добути кращу будучність.
Тільки народ, що працює
сам над собою, може до-
бути собі права належні.
Во прав нікому ніхто не
дає даром, треба їх добути
працею, невтомимою пра-
цею. Борба о права для
руського народу не сьміє
установити, так як невольни-
ки не уступають, не добувши
волі, темні просьвіти, нуж-
дарі хліба.По сім слідував реферат
д. Ев. Гвоздика про борбу
о український університет
і її кроваві події. Д. Ев.
Гвоздик визначає ся тим,
що повзяту на себе працю
виконує совісно, педантно,
прото його реферат можна
назвати коротко: побіжний
історичний огляд над стрем-
ліннями Русинів на поли-
шкільництва. Свій реферат
закінчив референт відчитан-
ням слідууючих резолюцій:Русини-Українці, зібрані
на окржнім вічу в Пітс-
бургу, Па. дня 31-го липня
1910 р.:1) Домагають ся безпро-
волочного основаня україн-
ського університету у Льво-
ві і задержаня польсько-
руського характеру тепе-
рішнього університету, поки
не буде введений в жите
самостійний укр. універси-
тет.2) Висказують нашим по-
слам повне довіре в справі
заходів о основанє україн-
ського університету у Льво-
ві.3) Пятнують австрійське
правительство за дволич-
ність, що з Поляками не
допускає до скорого пола-
годження справи укр. уні-
верситету.4) Висказують глибоке
співчутє матери бл. п. Ада-
ма Коцка.5) Жадають уступлення
намісника Бобжинського.6) Жадають утвореня о-
сібної ради шкільної крас-
ивої для Русинів.Оплесками прийняли зі-
брані повисші резолюції,
почім всі відспівали „Ще
не вмерла Україна.“Третий з черги реферат
про фонд імени Мирослава
Січинського виголосив о. М.
Стефанович. Бесідник гово-
рив, що недавно ще всі бес-
ідники по вічах толкували
руському народови, що не
польський люд, лиш пани
винні його нещасному і без-вихідному положеню, однак
події в ріднім краю заostat-
них 5 літ вказують, що
кождий Поляк від наймен-
шого до найвисшого лише
ненависто до Русина, а
всі взаємно держать ся кли-
чу: Niema Rusi і być nie
może. Щоби чим скорше
допровадити до того стану,
де „не буде Русі“, кождий
Поляк старає ся до сего
причинити ся чим небудь.
І так ксьондз будє косяюль-
кі по руських селах, хитро
переловлює боязливых; пан
виганяє зі служби руську
дівчину; учитель катує
руську дитину за руську
молитву; сойм польський
ухвалює рентові оселі, що-
би руську землю заселити
Мазурами, lex Sala (закон
Сала), щоб головне прави-
тельство віденське не мало
права мішатись в то, що
ухвалить польський сойм у
Львові, розуміє ся против
Русинів; уряд закладає банк
парцеляційний, але запо-
моги не хоче давати Руси-
нам, лиш Мазурам; дідичі
не хочуть розпарцельову-
вати своїх ґрунтів руським
хлопам — а се все стремить
до того, щоби справдив ся
чимскорше їх спільний
клич: „Нема Русі,“ щоб
сліду не стало з руського
народу в Галичині.Що Полякам удасть ся
перепровадити всі такі за-
кони, які скують розвиток
руського народу в Галичині,
се не улягає найменшому
сумнівови, але чи потраф-
лять знищити наш нарід,
чи ми всі потрафимо поста-
вити такий опір, о який
відбилиби ся всякі діяволь-
ські ляцкі проби мов о ска-
лу.Після думки бесідника,
треба з'організувати ціле
селянство в Галичині в один
господарчий Союз на цілу
Галичину і то чимскорше.Задачею такого Союзу бу-
лоб зайнятись купном і про-
дажею всего, що виробляє
і виховує хлібороб, пере-
провадити комасацію ґрун-
тів і впровадженє в прак-
тику всего того, що робить
хлібороба незалежним ві-
чно від вірателів. Щоб такий
Союз мав вплив на законо-
дательство держави в ко-
ристь рільництва, конечно
треба, щоб той Союз мав
не десятки але сотки-тисячі
членів, а щоб знов то ося-
гнути, на се треба живої,
неустаючої і платної агіта-
ції. Хогяй се не є його; бес-
ідника — власною гадкою,
то він так сьвято переко-
наний о успішности такого
просекту, що предкладає
поважаному зборови на вічу
повзяти ухвалу ужити до-
теперішню суму, узбирану
на фонд ім. Мир. Січинсь-
кого, як також дальші датки
до суми 2400 дол. на осно-
ване сталого фонду, з якого
річний процент 500 корон
має дати ся в надгороду
тому членови господарчого
Союзу, який потрафить про-
тягом одного року переко-
нати і притягнути до такого
Союзу як найбільше число
свьязних членів. Колиб лиш
50 людей в цілій Галичині
думало собі про ту надго-роду і за цілий рік кождий
придбав лиш по 20 членів,
то в протягу одного року
придбавби господарчий Со-
юз свьязних 1000 членів. Се
булаб дійсно жива і вічна
акція для добра хліборобів.
Такий короткий зміст сего
реферату.Як вічевики задивляли
ся на сей плян з'осібна, не
можна знати, однак на жа-
данє референта зголосили
ся добровільно і підписали
декларацію, що до кінци
1910 р. зложуть на руки
комітету Ф. ім. М. Січин.:Лука Багрій, Wilmerding
50 дол.; Андрей Гальчак,
McKeesrock 30 д.; Лев Куль-
чицкий, Pittsburg 10 д.,
Павло Шпікула 15 д., Про-
кіп Артимович 5 д., Тео-
дор Яцишин 5 д., Михайло
Станчик 5 д., Павло Кош-
ловий 5 д., Антон Лазенга
5 д.; Іван Славута McKees-
port 25 д.; Петро Драбина,
Pittsburg 5 д.; Іван Федан,
Canonsburg 25 д.; Теодор
Газдайка, Donora 5 д.; Ва-
силь Кошель, McKees Rock
4 д.; Стах Бурий Pittsburg
5 д., Іван Войтас 5 д., Іван
Вашинич Кульч. 4 д.; Іван
Сурилко, Harmarville 20 д.;
Іван Гринда, Pittsburg 2 д.,
Михайло Папак 5 д., Іван
Гриновят 5 д., Дмитро Ду-
плякевич 5 д., Сенько Дву-
лят 2 д., Іван Малай 5 д.,
Павло Пінечко 10 д.; Григ.
Патинок, Canonsburg 10 д.;
Дмитро Урновский, Pitts-
burg 2 д., Дмитро Гринда
2 д., Іван Сушереба 3 д.,
Кость Чаркас 3 д., Хаін
Людкевич 1 д., Марія Ки-
наш 2 д., Анна Фабрика
2 д., Василь Сидор 3 д.,
Никола Гнатів 2 д., Михай-
ло Попіль 10 д., Олек.
Бучак 25 д., Григор. Вару-
нок 10 д.; Петро Цюпак,
Canonsburg 25 д., Іван Цю-
пак 25 д.; Іван Завидов-
ський, New Kensington 5 д.,
Павло Гончарик 2 д., Ва-
силь Лобур 2 д.; Мартин
Пелех, Derby, Conn. 5 д.;
Теодор Дашинич, Pittsburg
5 д., Василь Королей 2 д.,
Филип Тимкевич 5 д.; Григ.
Королишин, Latrobe 10 д.;
Лазар Череп, Ambridge 5 д.;
Николай Вурва, Pittsburg
10 д., Григор. Пук 10 д.,
Евстах. Бережницький 5 д.;
Никол. Пухала 10 д., Ілько
Закрицкий 10 д.; Іван Со-
бчшак, Latrobe 1.25 д.; о.
Ст. Ващипин, McKeesport
25 д.; о. А. Пеленський,
Ambridge 25 д.; о. М. Сте-
фанович, Pittsburg 50 д.;
о. Григ. Кульчицкий 25 д.Повиспі добродії майже
всьо вже зложили так, що
з кінцем 1910 р. буде ви-
носити фонд понад \$1100
крім інших колект якіб
вплинули за той час до
фонду.Підчас віча зібрано крім
того \$28.75.Не словами, а долярами
можна багато помочи не-
щасній рідній країні.По сім рефераті бесідо-
вали еще о. Ст. Ващипин,
Лука Багрій і Андр. Галь-
чак звизаючи присутних
згідно всім нам поступати
в справах народних, щоб
видні були і корисні для
рідного краю наші діла.
Серед грімких співів ро-зійшлись вічевики о год. 8.
вечером.

Учасник.

**3 віча в Перт Амбой,
Ню-Джерзи.**Як було заповіджено, від-
було ся в Перт Амбою в
неділю дня 31. липня с. р.
віче в справі подій на уні-
верситеті.Віче отворив наш сьвя-
щеник, вс. о. Чаплинський
і предложив на председіа-
ля віча п. Василя Козака а
на секретарів Дмитра Сте-
паса і Петра Даньчишина.Перший і головний рефе-
рат мав о. Чаплинський.
Дальше промовляли також
дуже гарно і в душі патрі-
отичнім п. Николай Вавер-
чак, п. Антін Кукуруза, п.
Костів з Джерзи Сити і п.
Кирило Пелешак.По всіх промовах віче
приняло слідуочі резолю-
ції:1) Віче з дня 31. липня
1910 р. зібране в Перт Ам-
бою, грімко протестує про-
тив всякої опіки вшепо-
ляків і всякої бранжи панків
польських над народом ру-
ським.2) Віче виражає матери-
пок. Адама Коцка щире
співчутє з тим, що память
бл. п. Адама буде вічно
жити яко героя русько-
українського народу.3) Віче виражає українсь-
ким академиком найбільше
признанє і симпатію.4) До судження справв взи-
ває, аби віддано справу
судови поза галицькому.5) Взиває австрійський
уряд, аби в найкоротшим
часі подбав о заложенє
руського університету у
Львові.6) Взиває, аби поки що
зараз по школах сільських,
де руські діти переважають
були учителями лиш Ру-
сини.7) Віче взиває австрійське
правительство, аби вхідну
Галичину відділено тери-
торіяльно від західної і що-
би в вхідній Галичині був
ряд руський.8) Взиває ся цілим сер-
цем, аби послі без взляду
на партії йшли одною до-
рогою і старали ся все те
впровадити в жите.На горячий зазив вс. о.
Чаплинського зложили слі-
дуочі патріоти свої більші
датки на: **Жертви для жертв**:
о. Чаплинський \$3.00; Григ.
Демкович \$2.00; по 1 дол.
дали: Н. Ваверчак, Мих.
Хрін, Василь Козак, Ів. Ва-
верчак, Петро Голодинсь-
кий і Юлія Зволинська; Н.
Топорницький 60 цнт.; по
50 центів жертвували: Ан-
дрей Бажан, Дм. Степась,
Олекса Лаврів, Петро Кріль,
Петро Даньчишин, Іван
Грушевський, Клим Журав,
Ник. Лісний, Петро Лобу-
за ст., Перо Лобуза мол.,
Кузьма Шкурят, Гнат Шум-
ський, Ант. Кукуруза, Н.
Ясинишин, Дм. Федия, Н.
Ридощ, Федько Пашуля і
Стеф. Кордяка. Дрібними
датками зложено \$3.65. Ра-
зом отже жерували вічо-
вики 24 дол. і 25 центів.На слідуочу неділю дня
7-го серпня в ідурили о.Чаплинський по Сл. Божій
Парастас за душу бл. п.
Коцка, підчас якого зібрано
на пам'ятник суму \$5.00.Обі сі суми, т. є:
1) на Жертви для
жертв . . . \$24.25
2) на пам'ятник . . . 5.00
Разом . . . \$29.25Засилаємо на руки нашої
Редакції „Свободи“ і про-
симо сі гроші разом з гріш-
ми з інших місцевостей
заслати до Львова, де нале-
жить.Дмитро Степась секр.
Петро Даньчишим секр.**„Нещасне коханє“**данє другий раз Ньюйор-
ськими товариствами 6-го
серпня с. р. в Arlington
Hall в користь жертв уні-
верситетських подій з 1.
липня випало, як на аме-
риканські відносини, зна-
менито. Драма сама собою
не легка, в деяких місцях
повна неузасаднених сьпі-
вів, задала много труда а-
маторам, які мусіли полу-
чити поодинокі діалогі і
сьліви в цілість та крім
сего родження в Галичині
ввійти в положенє осіб
штуки з України. По части
то удало ся. Добра сцене-
рія, лутша як попередного
разу характеристика осіб,
переняте ся граців ролями
мимохить переносили гла-
дача за океан, в українське
село, де на тлі патріархаль-
ного жита розвиває ся дра-
ма надзвичайно трагічно.Одна-однісенька донька го-
сподаря-богача; красуня на
все село „як червоний мак
у полі“ захоуєсь і відда-
єсь ціла гарному вітрого-
нови-парубкови Семенови,
вірючи йому і його запев-
ненням, не прочуваючи зла.
Але й ніхто не стежить за
нею. Мати, от як мати, хоч
любить свою доньку цілим
серцем, хоч „дала собі о-
чи виколоти“, „ребра по-
ломалаб“, як би хто ска-
зав що небудь проти її Вар-
ки, вірить занадто своїй
донці, а притім глядить,
щоби де лише дало ся що-
будь потягнути на горівку;
батько суворий, занятий ві-
чно господарством та фур-
манками „на цілі місяці“,
не має також часу глядіти
за донькою скартати її та
перестеречи. Тому насту-
пило се, що мусіло в тім
випадку наступити — Се-
мен звів, покинув Варку,
а Варка як та билиночка в
поли, проклята та вигнана
батьком за нанесений со-
ром, валяє ся по комірних
очікуючи на свого любого
Семена: коли він прийде до
неї, пригорне її, віддячить
ся за заповідяну кривду і
сьланє батьком для сина.Не хоче она чути нічо ані
о деньщику-фвальку, ко-
трий би взяв її і такою, я-
кою є, бо богата, ані о Йо-
сифі, котрий любить її щі-
ро а сина-безбатьченка хо-
вавби за свого, але все че-
кає на Семена. А той прихо-
дить в старости до другої.
Варка бачить се — худить
в своє прикрє положенє,
попадає в роспуку, тратить
всюку надію на завтра, а
щоби дальше не зносити
знєвати і гори постановляє

утопитись сама і утопити дитину. В останній хвилі ратує її Йосиф але дитина втопила ся і Варка іде покутувати за свою провину. Такий зміст драми. Тому роля Варки, роля тяжка і то надзвичайно до виконання трудна роля, котра добре виконана робить сама уже драму, бо інші особи то лише фігури до освітлення акції та заставлення сцени. Та на жаль, погано видних старань, п-ні Лонтка ввійти в положення Варки не удавалось. Удаваність вистало удаванем, діяльність деклямаційну а співу в місцях, коли п-на Лонтка сидувалась тінювати сильніше, виходили дещо за скрипучо. Чому її приписати, годі сказати, бо перший раз з сеї ролі п-ні Лонтка вивязала ся о много ліпше.

Слідуюча роля, котра була в декільма незрозуміла, то роля Зіньки, сільської жebraчки і п'яниці. Зінька на мою думку в тім випадку, то собі звичайна сільська бабуна, котра знає яйце виляти, уголь скинути, відьму відогнати, корову підкурити, хоробу зашептати а притім дещо потягнути, випити порядно і розносить плятки → а тут п. Малієвичева представила Зіньку як звичайну сільську господиню-п'ячку. Роля Кулини, мати Варки, виконана п-ю Угорчаковою і деньщика Хведота п-ом Малієвичем випали найліпше, а як на аматорів можна сказати за добре. Так п-ні Угорчакова як і п. Малієвич поводитись на сцені свобідно, представляли типи вірні, правдиві, неначеб вв'яті впрост з життя. Семен, п. Шандрівський, добре ухарактеризований, зі знаменитим акцентом в відаваню чувств, лише троха з заштивними рухами і поважною особою не зробив такого враження, яке був міг викликати. Батько Варки, д. Павловський, дещо за слабо віддавав свою роллю в останнім акті, при прощаню з донькою. Наймит Йосиф, п. Угорчак, вивязав ся зі своєї ролі добре, як також старости, старшина пристосувались до акції.

Взагалі беручи вистава випала надзвичайно добре, однак в місяць більше драматичних де-що за слабо. (Прощанє в II-ім акті, прощанє в III-ім акті і прощанє в V-ім акті).

Що-до характеризації, то здало би ся було на улиці в I і IV акті мати якісь намітки на собі, хату пересунути в IV акті на праву сторону або в зад сцени для відрізнєня від I і V акту а в III і IV червоні влітати в косу Варка повинна була залишити, як також в V акті вийти не закутана в загортку від стіп до голови, але так, як випадало — змарніла, в старій одежині, з розпуццєним волосєм і т. д.

Пишу тих кілька стрічок не на знеохоту ньюорських аматорів але для того, що я переконаний, що вони суть в силі в дальших

виставах уникнути блудів навіть в дрібницях і дати правдивий образ штуки, захопити і заінтересувати публику і змусити її до патріотичного обов'язку ходження на власні руські вистави. Колиби ся штука була виконана в якім глухім куті в Пенсильвенії, хоч в сотній частині так добре як в суботу в Арлінгтон галі, в такому разі ще можна було написати, що відограно знаменито а навіть дуже знаменито, однак від Ньюорчан можна все таки ще більше вимагати.

Що до нашої публики, то хоч не виповнила галі до останнього крісла, однак зійшла ся досить численно. Мушу однак звернути її увагу, що публика повинна заховуватись дещо спокійніше, не пускати дурних „віців“ та наслідвань, не курити, не говорити підчас представлення як би в галіцькій коршмі, бо сим перешкаджають аматорам і публіці цікавлучій ся виставою, як також памятаючи, що на американським хочби 5-центовім „show“ потреба сидіти прилично, бо в противнім разі викинуть; колиж однак хто приходить лише на те, щоби побачитись зі знакомими, познакомитись з людьми, потанцювати, то може прийти зовсім вигідно по представленю.

Костя Костур.

ПАСАЙК.

Всі батюшки одним миром мазані
або
Крутіїства Клопотовського.

Скитаючи ся уже шестий рік по різних американських стейтах і плейзах, мав я досить спосібности придивити ся різним народам, вірам та звичаям. Та зі всего того, що видів, найбільше заінтересовали мене царославні попи. Не знаю, чи є в світі у котрого народу таке кошыаве духовенство, як у наших шизматиків!

Кілько їх я пізнав тут в Америці — бо в старім краю у Галичині нема нігде тої породи людей — всі подібні до себе як капля води і науками і інтелігенцією, себто московським колтунством, а що важніше то тим, що всі вони суть такіма майстрами в брехні, що могли би давати безпечно уроки, по нашому лекції брехні. Треба батюшкови сказати, що сніг єсть чорний — зараз і бере ся переконувати, що сніг чорний; треба батюшкови сказати, що він батюшка руський (Москаль), так зараз найде вам всі докази на свою бесіду і так скаже, що він з матушки Росії, з тата русекаво, мами московки і т. д., а треба батюшкови сказати, що він Малорос, так і стає ся Малоросом з Буковини, Галичини чи як йому треба. Шизматичькі батюшки суть так вишкочені в брехні, що брешучи, навіть не закине ся... без наміслу раз-два

отворив хавку, а брехня вилетіла як бик!

Найзвинніший в робленю язиком єсть баз сумніву наш пассаїцький батюшка Клопотовський. Той чоловік як бреше, то мов той когут, що вилетівши на пліт замикає очі кукурикаючи, неначе хоче доказати своїм курочкам: ось, дивіть ся, дурні баби-курки, який то я мудрий — на память умію свою пісеньку.

Зайшов я раз у бесіду з батюшкою Клопотовським, та слово по слові згадав батюшка на бороду (борода у царославних батюшків, се найбільша сьвятість — то єсть їх символ віри) і говорять мені, що сьв. Апостоли носили бороду а і Ісус Христос мав також бороду, значить ся, що шизматика — так поучус мене батюшка — суть правдивими Християнами, а їх Архисреї, батюшки і проча руська духовна бранжа, правдивими наслідниками сьв. Апостолів і учеників Христових — всі прочі священники папештаки, так рим. кат. обряду як русько кат. або вірменського і прочі — то суть фальшивиками віри Христової.

На таку мудру бесіду батюшки я усміхнув ся лише, бо будучи в його офісе, бояв ся, щоби на мої виводи не ував батюшка у злість, та не розготорчив на моїй голові крісла, на котрім сидів, бо у Росії такий єсть звичай, що чоловік мусить лише слухати. По сему бить с... си ну і штунай!! Для того я хочу через газету поговорити з батюшкою Клопотовським а зачну по порядку від бороди. Єсли Ти батюшко пассаїцький кажеш, що борода має означати правдивість віри, так будь ласкав скажи мені (можеш відповісти у „Сьвѣтѣ“), чому-то Ти не носиш такої бороди, як Тобі уросте, але що місяця бігаєш до барбера і кажеш собі остригати свою борідку на такий спосіб, як се робять пустогони-шпорти?! Таж Ти батюшко не шпорт, Ти наслідник учеників Христових, чомуж не наслідуєш їх у ношеню буйної бороди, хочби такої яку має Ваш Платон?! Таж в такий елегантській борідці як Твоя не задержить ся навіть „гніда“ не то який більший звір!! Де треба борода, там показуєш космики лише з бороди, а де борода не треба — там кажеш, що Ти не міг обголити ся, бо від болю зубів спухла пика!! Чиж то не крутарство батюшки?! Ой-ой, ще й яке!!

Але ідім дальше: Ісус Христос і сьв. Апостоли носили довгу одіж завжди, коли були у сьвятині, або переходили з місця на місце, отже і у півтора місяці Єрусалимі показували ся в довгій рясі, — а чому Ти батюшко не виходиш на місто Пассаїк і поза Пассаїк в рясі — але надягаєш на себе коротенький суніт так як перший ліпший уенку або наш

робітник!! Чомуж не вступиш в сліди Апостолів — а робиш зі себе кльовна?! Іс. Хр. і сьвяті Апостоли ходили в крипцях (личаках) а Ти коханий батюшко носиш на своїх шизматичьких ногах черевки першорядної фірми, полискуючи ся мов зеркала; чи то не єсть сьмішне — що иншого говорив а що иншого робиш?!

Голосить нам учений шизматичький пророк Клопотовський науку, „що буде колись час і буде один пастир і одно стадо“! Будь ласкав батюшко сказати, що Ти розумієш під стадом — чорносотенців, хрунів, запроданців і тих кілька соток горляцьких москалів і девинок пассаїцьких уважаєш за те Христове стадо — а себе за пастиря, чи всіх шизматиків цілої матушки-Росії, Сербії не цілої, Болгарії і Румунії також не цілої і ще кілька менших народів а царя Миколушку за пастиря?! Єсли так, то гей!

Алеж розваж, єсли єще троха мислиш, що Ісус Христос цілком не мав на гадці мати колись таке паршиве стадо зложене з найгіршої сорти людей з начальним головою-пастирем царя-ката, котрий у превеликій ревности науки Христової вивішав сотки тисячі невинного народу у своїй імперії лише за те, що домагали ся і домагають ся свободи слова-друку, зборів, науки і поступу. На думку Клопотовського, всі народи сьвѣта християні-католики, всіх обрядів народностей і рас, межі котрими не бракує нігрів і ескимосів, москалів гр. кат. обряду і Японців, Еспанців і Янкесів, словом, всі християни-католи. цезнуть колісь з лиця землі а руська шизма запаує, підібе цілий сьвіт з верховним пастирем російським царем вешателем. Такі дурниці може говорити лише такий учений, як Клопотовський та його кумпани і то хіба на третій улиці в Пассаїку до темних Іванів та Фесьок з Горлицької і Грибівської губернії з котрих декотрі такої увірили, що ціле їх спасеніє лежить лише в батюшковій бороді, а і то не знати на як довго.

В день сьв. Володимира розповідав Клопотовський галицьким москалям на проповіді, що в Києві звідки Клопотовський родом роблять шизматика в день сьв. Володимира велику параду. Коли почув в тиждень нізнійше що руська гр. кат. церков таки на правду організує ся в Пассаїку і має вже свого сьвященника, так проголосив 17. серпня у своїй церкві, що в його парохії нема москалів, що і він сам є галичанином. Такої штуки, щоби родити ся в Києві і в Галичині одному і тому самому чоловікови не втне хто будь — хіба учений Клопотовський. З такої бесіди Клопотовського розсміяла

ся навіть Феська з Грибова. Тай було з чого сьміяти ся. Ворух почувши таке слово свого настоятеля, закусив губу і виїддив скрізь зуби: „Не мав пес чим... та ликом!“ От яких то слуг має спаситель Ісус Христос; каганці тай тільки — коптять, чадять, розносять смід а сьвітла як нема так і нема, бо і хто дасть правдиве сьвітло: недоуки, викроплені дяки?! Правда, що апостоли не мали і тільки шкіль, що російські батюшки, але Христос просьвітив їх даючи ім иншого Утішителя „іже єсть Дух сьвѣтій“, а батюшкам утік Дух сьвѣтій з пустої голови, та переселив ся до повної бороди і тому у батюшків в голові замість сьв. Духа теліпає ся кацапська борода а доперва аж в бороді щось лазить, та певно, що не Дух сьв.

Іван Попович в Калуші.

3 St. Louis, Mo.

вислано на потерпівші жертви у Львові суму \$32.00
На то зложили:
Парохіяне в церкві 20.00
Братство сьв. Володи-
ра від. Р. Н. С. від
себе 10.00
о. Д. Хомяк - 2.00
Разом \$32.00

т. є. 156 корон і 68 сотиків.
Гроші вислано до „Красного Союза Кредитового“ у Львові ч. кн. 9000.

Дня 31 липня 1910 обходило братство сьв. Волод. В. свого патрона особним торжеством. В той день перед Службою Б. зійшли ся всі члени братства в відзнаках а також і другі запрошені братства, як бр. сьв. Великом. Георгія „Соєдинєня“ і бр. сьв. Анп. Петра і Павла „Общества“, а опісля всі з прапорами рушили до церкви, щоби взяти участь в Богослужєню і водосьвятію. На Сл. Божій сьвященик мав особну проповідь а вказавши на сьвітлий аріст Р. Н. С. загірв приступати в єго члени. По Сл. Божій відбула ся гостина для членів і учасників сьвята. При тім прикро згадати, що друге братство, сьв. Михаїла, належаче до Союзу, не уважало за відповідне взяти участь в сьвятій патрона цілого Р. Н. Союзу, але демонстративно відтягнуло ся від него.

Член Р. Н. Союзу.

Просьба.

Врата краєни!

Кацапські ренегати-російські поклонники, перше гр. кат. сьвященики а пізнійше шизматичькі задали намій гр. кат. церкві в Америці страшний рану через те, що за московськи рублі запродали клятї Юди пассаїку церков шизматикам і перетягнули напих людей на шизму. Горстка пассаїцьких парохіян не дала ся абаламутити і лишила ся вірними своїй церкві і вірі. Але церква не мож було уратувати, би хруїл батюшки і тростіся захарапчили її у свої руки. Ми без церкви не можемо бути а вибудувати о своїх силах ніяк не потрафимо, бо нас є мало. Колекторів не висилаємо, бо з того більше стради для народа і для церкви чим зиску. Тому маючи вже свого сьвященика, беремо ся до будови своєї церкви а Вас горячо просимо:

Поможіть нам своїми жертвами вибудувати скромну церков, та кілько дасть ся виратувати збаламучених наших братів російськими агентами з шизматичького багна. Американська гр. кат. Русь велика громада, а громада по ниточці тай бідному сорочка. Не дайте нам загинути, поратуйте нас своїми жертвами а Бог воздасть Вам стократно на здоровлю, роботі, діточках і многих і благих літах.

Ласкаві датки зложіть на рука своїх оо. Духовник або председателя братства єсли нема в місці сьвященика. Clifton, 1. серпня '10.

*о. Олекса Пристай сьвящ.
Олекса Пеляк
Константин Петрик кас.
Александр Хованець.*

Заходом Українського Товариства
„ПОМІЧ В ЧУЖИНІ“
Від. 215 Р. Н. С. в Нью Йорку відбуде ся

Перший Великий Баль
в суботу, дня 10. Вересня (September) 1910 р.
в Liberty Hall, ч. 255—63
Houston Str., New York.

Вступ 25 цент. Початок о годині 7½ вечером. Часть доходу призначена на фонд українського університету у Львові.
За добру забаву ручить комітет.

*Хризостин Корендович,
Симеон Кучма,
Ануфрей Кучма.*

Михайло Угорчан,

РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР
випожицає різні українські і інші костюми на представлєня і характеризує по нивьких цінах. Замоваєня приймає на 14 днів перед представлєнем.
641 E. 11-th St, 2nd floor, New York.

Велике народне Віче

в справі останніх подій на львівській університеті відбуде ся

в галі церковній при Sinclair Street,
в McKeesport, Pa.

В неділю дня 24 августа 1910
о год. 4-ій по полудни.

F129

За Коалітет:

о. Ст. Ващисон

Новісті! Кожний може бути сам друкарєм. Кожний потрапить зробити собі сам печатку за такі гроші. **Новісті!**

Ми поставили ся о **руські гумові букви** яких до сего часу в Америці не було. В пуделку знаходять ся 312 руських букв, форма на печатку о з рядка, ручка, фарба і щипці, всего то разом коштує 75 центів. Миємо також латинські букви по 25, 50 і 75 центів. Агешам відповідний рабат. — Гроші треба прислати моні-ордером, бо стовпів почтових не приймаємо.

RUSKA KNYHARNIA
439 NORTH 6th AVENUE, SCRANTON, PA.

СПРАВИ Р. Н. СОЮЗА.

Покровитель і почетний член Р. Н. Союзу. Пресвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський єпископ в Америці. Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1908—1910. Духовний управитель: о. Михайло Балог, 712 Carson St. S. S. Pittsburg, Pa. Предсідатель: Дмитро Капітула, McAdoo, Pa. Місто-предсідателька: Марія Черемшак, Trenton, N. J. Місто-предсідатель: Федор Гут Кульчицький, Pittsburg, Pa. Касієр: Алексій Шарповь, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa. Секретар фінансовий: Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J. Секретар рекордовий: Теодозий Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J. Радні: Михайло Беля, Holyoke, Mass. Петро Ярема, New York, N. Y. Іван Глова, Shamokin, Pa. Анд. Стефанович, Pittsburg, Pa. Алексій Горбаль, Derby, Conn. Михайло Черін, Cleveland, O. Контрольна Комісія: о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y. Василь Гришко, 439 N. 6th Ave., Scranton, Pa. Михайло Бабій, Box 1464 Olyphant, Pa. Lack. Co. Директор друкарні: о. П. Повятинян, Box 112, Elizabeth, N. J. Адреса мешканця: 326 Rose Hill Place, Elizabeth, N. J. Редактор: Автін Пурковський, 184 Hudson St. New York, N. Y. Менеджер друкарні: К. Кирчів, 84 Hudson St., New York, N. Y. Головний організатор: Мих. Беля, 56 Hamilton St., Holyoke, Mass. Головна Канцелярія Р. Н. Союзу знаходиться під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ“. 1) ОГОЛОШЕННЯ БИЗНЕСОВІ, які йдуть довгий час (від 3 місяців до року) платять ся після спеціальної тарифи, яку інтересовані д-стануть на жадане листовно. 1-о, 2-о або 3-и разові ОГОЛОШЕННЯ БИЗНЕСІВ по 3 цнт. від слова за кожний раз. ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ, як: мітинги брацте і товариство належачи до Р. Н. Союзу поміщає ся безплатно один раз в рубриці „Рух в Відділах Р. Н. Союзу“. ОГОЛОШЕННЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ І БАЛІВ по 2 центи від слова для брацте і товариство належачи до Р. Н. Союзу, а для товариств не належачи до Р. Н. Союзу по 4 центи від слова. ПОШУКУВАННЯ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за найменше 10 слів. КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і інші по 3 центи від слова. ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центах від слова за найменше 10 слів. Одноразове оголошення адреси 25 центах. 2) Належність за всяке оголошення мусить бути прислана в зорі та в цілості. В протичнім разі оголошення безуцельно не поміщає ся. Належність за дрібні оголошення можна прислати також почтовими марками. 3) Кожде оголошення мусить бути в редакції на тиждень перед датою виходу того числа часописи, в яким воно має бути поміщене. Оголошення телефоном не приймає ся. 4) За зміст оголошень або за відповідальність оголошувача ся в часописи фірм редакція не приймає ніякої відповідальности. 5) Кого-б скривджено, або в ким аль обдужено-б ся в тій фірмі, яка оголошує ся в нашій часописі, нехай про се сейчас повідомить редакцію, а коли подасть достаточні докази ошуства, викине ся оголошення несовісної фірми; крім сего редакція доложити всієї старані, щоб ошуста потягнути до відповідальности. 6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголошення, не подаючи причини. 7) Редакція має право жадати від фірм або незнаных осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бізнес чесно і дійсно зможуть додержати того, що обцяють в оголошенні. 8) В оголошенні мусить бути тільки правда. Редакція має право відкинути всяке підозріле оголошення. 9) Оголошення мусять бути писані пером, виразно і на одній стороні почерку. 10) За дрібні оголошення редакція не висилає ніяких поквитовань.

До всіх Ви. Секретарів і Організаторів відділів Р. Н. Союзу.

Звертаємо отсім увагу пп. Секретарів, щоби не присилали декларацій без виповнення свідомства лікарського, яке находить ся на другій стороні декларації, позаяк такі не будуть прийняті. Члени понад 43 літ, мають предложити метрику або який инший доказ свого віку.

Рівнож при виповнюваню декларацій просимо на те уважати, щоби на декларації було подано на яке посмертне член хоче належати перечеркненем слова **члєн** або **подовину** посмертне (ого), кільки має він і його жєна літ, імя жени або якого иньшого члена родини, після того, кому член записав посмертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або рускої віри, бо таких маємо вже кільки.

Член, котрий не вмє писати, має зробити на декларації пером знак хреста, уміючий писати має підписати ся власноручно на обох сторонах декларації. Місячні справозданя т. є. друки на жовтих картках, як також адреси нових членів прошу виповнювати і прислати враз з деклараціями і розметом.

Від Головного Уряду Р. Народного Союзу в Америці.

Ч. 1404 КВИТ \$400.00 на чотиреста долларів, котрі п. Стефан Перік отримав як посмертну заповому по жені Анні з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці. Plymouth, Pa 12 юлія 1910. Стефан Перік. Свідки: Михайл Гбур, Михайл М. Борецький. Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ 46. Алекс. Сорока предс., С. Гриняк секр.

Ч. 1426 КВИТ \$250.00 на двіста п'ятдесят долларів, котрі п. Марія Боївка, опікунка отримала як посмертну заповому по Грицію Боївку з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці. Mahanoy City, Pa. Авг. 3, 1910. Марія Боївка. Свідки: Фредерік Валевський, Іван Смит. Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ 222.

Ч. 1428 КВИТ \$180.00 на сто вісімдесят долларів, котрі місц. уряд отримав як кошта пох. по Николаю Павлик з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці. Ford City, Pa. Авг. 4, 1910. Николай Теплий. Свідки: Йосиф Теплий. Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ 187. Анд. Бобак предс., Николай Теплий секр.

Ч. 1456 КВИТ \$200.00 на двіста долларів, котрі п. Андрей Гузеляк отримав як надзвичайну заповому за утрату воги з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці. Priceburg, Pa. 5. Августа 1910. Андрей Гузеляк. Свідки: Юрий Хилля, Макар Вільха. Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ 19. Гнат Фалаг предс., Стефан Сисак секр.

Ч. 1404 КВИТ \$400.00 на чотиреста долларів, котрі п. Стефан Перік отримав як посмертну заповому по жені Анні з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці. Plymouth, Pa 12 юлія 1910. Стефан Перік. Свідки: Михайл Гбур, Михайл М. Борецький. Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ 46. Алекс. Сорока предс., С. Гриняк секр.

Ч. 1426 КВИТ \$250.00 на двіста п'ятдесят долларів, котрі п. Марія Боївка, опікунка отримала як посмертну заповому по Грицію Боївку з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці. Mahanoy City, Pa. Авг. 3, 1910. Марія Боївка. Свідки: Фредерік Валевський, Іван Смит. Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ 222.

Неявивший ся член запла- тить 50 цнт. а урядник \$1.00 кари. Іос. Ромянчак пр. М. Фрас скр. Ів. Фрас касієр. ST. LOUIS, MO. бр. сьв. Вол. Вел., від 179, повідомляє всіх своїх членів що надзвичайний мітинг відбуде ся дня 14. с. м. в гали церковній зараз по Сл. Божій. На мітинг мають явити ся всі члєни інакше платять кару. На мітингу тим буде говори- ги ся в дуже важних справах. Члєни, котрі довгують, мусять безпороволочно довг вирівнати. Комітет з Представленя в Madison, Ill., котрий ще має тикети і гроші просить ся здати рахунок. Уряд бібліотеки аби здав своє справозданє що до грошей і книжок. Контрольна Комісія нехай словнить своє діло. По тим всім вибір Делегата на XI. гол. Конвенцію Р. Н. С. — М. Петровський пр.

PERTH AMBOY, N. J. Бр. сьв. О. Николая від. 104 подає до загальної відомости всім своїм членам, що піврічний мітинг відбуде ся дня 14. серпня 1910 в гали п. Ваверчака. Усі члєни мають явити ся. Неявивший ся член підпадає 25 цнт. а урядник 50 цнт. кари. Довгуючі члєни до бр. і до Союзу мають свої належноти точно виповнити на тим мітингу. — Вас. Козак пр., Николай Ваверчак кас., Дм. Степась секр.

PHILADELPHIA, PA. бр. сьв. Георгія і Наддніпр. Сохіл подає до відома що мітинг піврічний відбуде ся дня 14. серпня с. р. зараз по Сл. Божій в гали Катедральній. Будуть важні справи до полагодження, дялтого кождий член повинен явитись. При тим припоминаєсь сею дорогою, що залагаючи члєни, наколи не полатять залеглостий на сїм мітингу, будуть викреслені. — Т. Грицей секр.

HERKIMER, N. Y. брат. сьв. Отця Николая, від. 192, подає до відомости своїм членам, що річний мітинг відбуде ся дня 14. серпня на Minukord Hall на котрім буде ся приймати нових членів до Братства без вступного а до Р. Н. С. після Статутів. Неявивший ся член підпадає карі 50 цт. а урядник і дол. — В. Беднарчук пр., Петро Янко кас., Николай Німай секр.

PORT JERVIS, N. J. бр. сьв. Арх. Михайла, від. 198 Р. Н. С. подає до відома, що мітинг відбуде ся 21. серпня, вечером о год. 7-ій під Рим. Кат. Костелом на Ball St. Всі члєни мають явити ся бо буде касовий обрахунок. Член, котрий має старий довг мусить на мітингу всю оплатити. — І. Прохир пр., Г. Заборський секр.

TROY, N. Y. Тов. „Січ“, від. 271 подає до загальної відомости всім своїм членам, що піврічний мітинг відбуде ся дня 21-го серпня в гали церковній на 3-ій сог. Monral St. точно о год. пів до 6-ої вечером, на котрім мусять явити ся всі члєни, бо суть важні справи, доповняючий вибір комітету, справозданє касове і більше важних справ. Неявивший ся член заплатити 50 ц. а урядник долляра кари. Кождий член мусить вирівнати всі свої залеглости, член котрий не заплатив свого довгу буде виключений з Тов. і Р. Н. С. Нових членів будемо приймати без вступного до Товариства а до Р. Н. С. після Статута через два місяці: в Серпню і Бересню — Роман Городецький секр.

CHISHOLM, MINN. бр. сьв. о. Ник. від. 87 повідомляє усіх своїх членів що піврічний мітинг відбуде ся дня 14. серпня с. р. Вибір нового уряду, (пр. секр. і кас.) Неявивший ся член заплатити 50 цнт. а урядник 1.00 дол. кари. М. Косак пр. Л. Лазорнішак секр.

OIL CITY, PA. бр. Пр. Богор. від. 139 подає до відома, що річний мітинг відбуде ся дня 14-го серпня с. р. в гали Ів. Фраза Стевен стр. Справозданє касове і вибір нового уряду.

DESLOGE, MO. бр. сьв. От. Николая, від. 225 визнає всіх членів, щоби кождий явив ся на

сїдуючим мітингу дня 14. Августа 1910 який зачне ся точно о 1. год. по полудни в гали коло церкви. Буде вибирати ся Секретаря на місце Івана Якимового. Кождий член мусить явити ся на мітингу, бо если ні, то заплатити 50 цт. а урядник і дол. кари. Почавши від сего мітингу, если який член не буде приходити на мітинг коли припадає, буде платити кару по 25 цт. Чл. котрий буде довжний два рази буде виключений з Братства і Р. Н. Союзу. — Ів. Якимів сек.

Пошуквання осіб (Оголошення в сїй рубриці коштують по 2 цнт. від слова).

ДЕ Є? \$5.00 надгороди тому хто подає докладну адресу Юрія Степанчука. Важна справа. Іван Федан, Canonsburg, Pa.

ХТО ЗНАЄ де є Іван Цамбалак, то прошу донести його жені, котра пошукує його. — Катерина з Телічків Цимбалак, 442 2nd St., Troy, N. Y.

Конкурси.

Руська церков в Ambridge, Pa. потребує сейчас **дака**. Платня \$35.00 і доходи. Услівя листовно. Адрес: Rev. Alex. Pelensky, Box 416, Ambridge, Pa.

З усіх усюдів.

— Говорять почтові картки. Последню новостю з обсягу почтових кореспонденток суть говорять картки. Звичайна картка з видом є зверху поволічена спеціальною масою, на якій штифт з грамофону рие сліди. Винахідник сконструовав спеціальні машинки, які можна буде уставити в кождім льокалі. Хотьчи вислати картку, вкидає ся до отвору гріш а потім говорять ся до туби. Записана картка вилітає з відповідної шпари і її посилає ся поштою як звичайний переписний листок. Адресат закладає її до малого грамофону, наставляє штифт і чує ясно слова свого кореспондента. Маса є так тревала, що не шкодять їй ні почтові печатки, ні звинене ні навіть зложене її на двое. В виду цораз більшого розповсюдження малих грамофонів, яких можна купити вже за кілька долларів, сей найновіший спосіб переписки найде велічезне приміненє.

— Кара смерти за поцілуй. Неодного се дивує, коли прочитає що тутешні судії накладають дуже високі кари на такого, що дозволять собі поцілувати гарну дівчину проти її волі. Але кільки більше хйба такий здивує ся, коли дізнає ся що свого часу в Римі за такі поцілуй були кари о много тяжші. В році 1727-ім коли папоу був Венедикт XIII. вийшов з папської друкарні едикт, якого § 81 — після часописи „Messagero“ говорив як слідує: „Хто силою хотівби поцілувати чєсну жінку, та хотійби навіть і не поцілував ще, а тільки її обняв, або зробив иньший рух, нагадующий поцілуй, має бути засуджений на дожиттєнній галєри, а його майно сконфісковане; коли хтось поцілує, аби сям зневолити жінку до супружества, або щоби перешкодити її в виході замуж, має бути покараний смертю... Оголошує ся, що в разі проголошення засуду смерти, неповнолітність не має значіння, коли засуджений не докаже, що має менше як 20 літ.“

— „Капітан з Кепенік“ в Хінах. Англійські часописи, що виходять в Хінах доносять про дуже цікаву подію. На голову ватажка Чунгузів, Гунгфонга вітовий мандарин (начальник) визначив надгороду в сумі 1000 долларів. І ось до палати сего мандарина в лектиці прибуває якийсь висший достойник з червоним гузиком на шапці. Мандарин прийняв з найбільшими почеснями високого гостя, який загадав розмовити ся з мандарином в чотирі очи. Коли лишали ся самі, прибувший достойник витягнув нараз револьвер і крикнув: „Я єсьм Гунгфонг, ватажок Чунгузів!... Давай сюди сейчас гроші, визначені як надгороду за мою голову“... Мандарин сейчас вручив йому гроші а тоді Гунгфонг закривав його губу звязав руки і ноги і зачинив кімнату на ключ, який забрав зі собою. Урядник сказав, що по причині дефракції арештував мандарина і тому на дверях кімнати в якій він був замкнений казав прибити таблицю з написом, що сї двері вільно відчинити доперва по 24 годинах. І доперва по сїм часі звязала ся уся річ. По Чунгузі тимчасом і слід пропав.

— Поміри температури в найглубшій майні на сьвітї. Найглубша яма, чп там майна на сьвітї є в Чухові в Гор. Шлеску, що належить до Прус. Недавно роблено там докладні поміри температури при помочи вісьмох термометрів. Інструменти функціонували повних 83 годив, а в результаті покзала ся температура 83.4 степенів тепла в глубині 2221 метрів.

— Украденє дитини циганам. До Радовець на Буковині прибула перед тижнем банда циганів і розложила ся табором під містом. Радовецька публіка, особливо жєнщини, цікаві на зороженє циганок, відвідували табору циганський табор, причім многі замітили, що в однім шатрі находить ся 6 літна дівчинка, біла і скорше подібна до Жидівки ніж Циганки. Коли до неї заговорили, показало ся, що вивоза у неї жидівська. Про своє вікрите жєнщпни доносила місцевій жандармерії, котра сейчас удала ся до циганського табору і провіривши справу на місці, забрала з собою дівчинку а її мниму матір, Тїду Ангель арештувала. Арештована циганка, признала ся, що дівчину справді украдено перед чотирма роками в околиці Чернівців, але місцевости і родичів дитини арештована назвати не хоче. Слїдство ведеть ся дальше.

— Найденє мамута. В низині ріки Єнісея, в місцевости Гольчиха, найдено мамута коло жєрєл рік Козача і Поперечна. На поверхні землі показала ся одна частина мамута — голєнь задної ноги в сьвіжїм стані, зі шкірою і мясом, а друга задна нога з переломленою голєню, але без мяса і шкіри, сторчала із землі. Тут же лежали кости черепа. Із землі виступали також кіньчани передних ніг і часті тіла. Вся передна частина мамута находила ся в землі в цілім виді зі шкірою і мясом. Останки мамута доставлять до царської академії наук в Петербурзі.

— Дитина-велит. На однім передмістї міста Лондону живе робітник, котрого шестилітній хлопєць такий великий, що йому заборонили ходити до школи, бо не лише, що не може влізти ся до шкільної лавки, але через него не можуть вчити ся иньші діти, бо всі лиш девять ся на него. До того він дуже сильний. Хлопєць на дві третини сяжня високий груди його в об'ємі 44 цалів широкі, а важить 240 фунтів! При тим всім хлопєць зовсім здоровий. Одно лиш те впадає в очи, що він досить тупоумпй, не хоче нічого робити і вічно лиш спав би.

Вступайте до Союзу!

„Руский Народний Союз“ — приймає членів до 45 літ житя. Вступне після літ. СОЮЗ ПЛАТИТЬ: В разі смерти члена класи „А“ (ціле посмертне) \$1000.00. В разі смерти члена класи „Б“ половину посмертного \$500.00. Посмертне за жінку або мужа члена класи „А“ \$400.00. Посмертне за жінку або мужа члена класи „Б“ \$200.00. Посмертне за діти від \$15.00 до \$300.00. В разі утрати: а) обох очей, ніг або рук \$1000.00. б) одної руки, ноги або ока \$200.00. Если отец родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині \$150.00. Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Желізниці
годинник для мушкетера і жінок, накручується без ключика, поволучуваний, гарантія на 20 літ, подвійні куверти красючі вкриті. Ходить безупинно на спеціально зроблений для людей, котрі роблять при жвавленні, і гарантується на 20 літ. Невичайна нагода. Ми випустили цей годинник на кождо адресу за посилатого (С. О. Д.) \$5.75 і на зворот пересилки, в тям привілей, що кождий може його оглянути, і если ему не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у нього ж купця треба вилатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом поволучений ланцюшок в дармовисом — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.
 1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Петро Ярема
 руський погребник
 випочиває керичі на весіля, хрестині і всякі другі забави.
 115 Ave. A, NEW YORK, N. Y.
 (між 7-ю а 8-ю ул.)
 Телефон: Orchard 2568.

За одного долляра
 Випустили печатку в вашім цілїм адресом, бакусе літер до складання другіх адресів і фарбуку, перо атранентове і книжок на 50 цнт.
 A. M. WASIURKOV,
 2818-2-nd Str. Chester, Pa.

Російсько-Американська Лінія.
 Одинона без пересіданя поміж **Америку і Росією.**
 (Russian-Imperial Mail Steamers.)

ПАРОХОДИ
 відпливають з Нью Йорку:
 „Лігуанія“ — 6-то липня.
 Ціни шифарт:
 До Роттердаму. До Ліверпуля.
 \$31.00 — III класа — \$38.00
 \$33.00 III класа кл. \$40.00
 \$43.00 — II класа В — \$50.00
 \$50.00 — II класа А — \$60.00

З Лібаю:
 II класа А \$57.50 — II класа В — \$52.50 III класа \$38.50.
 Крім того пасажирі III-ою класою платять \$4.00 як таксу жагдау американським правительством.

A. E. Johnson & Co.,
 Gen. Pass. Agents,
 27 Broadway, New York.

Одинокий руський адвокат і нотар на цілу Америку Донтор прав
ЮЛІАН ЧУПНА
 Консулярний комисар.
 Погаджує всі справа в галичині. Процеса спадкові і грунтові. Відбору гроші від довжиків. Справи військові. Опряджує контракти, повномочія і всі інші документи. Перепроваджує інтабуляцій і всі внеси гіпотечні.
 3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
 Адрес почтовий:
JULIAN CZUPKA, LL. D.
 3 N. MAIN STR. WILKES-BARRE, PA.

Руськи Німбурга! Чи ви знаєте, що гроші — то сила?
 Старайтесь півнати та пічнати складати свої ошадности в стейтовім Банку на розі ул. Carson-a і 14-ої. Сей банк є одним з найстарших і найпевніших банків, що цілковито забезпечує Ваші ошадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане світ стейтових контролерів.

Продаємо **Корабельні Карти** на найліпшій лінії, а гроші до краю висиласмо по почтовім курей

German Savings and Deposit Bank
 Cor. 14th & Carson St.,
 South Side, Pittsburg, Pa.
 Я. Е. Роз, през. А. П. Міллер, кас. Ол. Бучак, ур. банк.

Книжки

- кі можна дістати вскладі книжок „Свободи“:
- Америка 15
 Борба клас і тому робітничі організують ся 15
 Весела Книжочка з образ. ... 35
 З Старім і Новім краю 25
 Дещо про звєрята 30
 Емігрант 15
 Ковнір 10
 Куравлі 10
 Ките, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах 15
 зуб за зуб 10
 Коротка Історія Руси 10
 Капітал і праця 15
 Казка про Жидів 15
 Книжка рахункова 50
 Марія 10
 Многострадальний народ ... 20
 Навернений Грішник 20
 Народний рух австро-угорських Русинів 15
 Новий Завіт \$2
 О підземних скарбах 25
 Оповіданя 10
 Про нуτρο землі 25
 Покуса 10
 Про кінець світа 15
 Псалтир \$1
 Розмова Поляка з Русином . 10
 Релігійні вірованя 20
 Слово ч. 5. 15
 Слово ч. 6. 15
 Страшна пімста 20
 Смерть 10
 Степові люде 15
 Страйк 20
 Стрілья на смерть, робітничя драма 15
 Сонник 30
 Говариска ворожка 15
 Хто з чого живе 15
 Які то є люди на землі, з 20 образками 50
 Як мужик ходив до царя правди шукати 15
 Через кордон 15
 Руско-англійский тлумач ... 60
- Молитвенники в красній оправі.
 Бог Надежда моя \$2.50
 Хліб душі 2.50
 Друг Душі 1.50
 Друг Душі (в звич. опр.) 75
 Молитвенник малий 1.50
 Вінець 1.50
 Зборник 2.30
- Також можна дістати:
 Книжочки колекторські церковні 10
 Книжочки Братські 10
 Помяник померших душ .. 10
 Метрики хрещеня 3
 Метрики шлюбні 3
 Метрики смерті 3

Пипіть на адресу:
Swoboda,
 184 Hudson St., New York.

Позір Братства!
 Роблю всі братські річи найліпше і найкрасше, в найліпшого матеріалу за дуже пристоупні ціни і за роботу гаранту. Продаю книжки і на жадає посласмо ціниши.

Єсм довголітнім членом Р. Н. Союзу. Проч в чужині; удавайте ся до свого! Мій адрес:
STEFAN KALAKUKA
 215 Moran Court, Scranton, Pa.

ВИРОБИ БРАЦКІ
 шаплі, шапки, відзнака, хорутви, уніформи.

Ціна і провкі виселас даром.
 Можете писати до нас по руськ, словенськ або польськ.

В. Н. MORGAN
 13 N. MAIN ST.
 SHENANDOAN, PA.

METALLIC HEELS AND COUNTERS

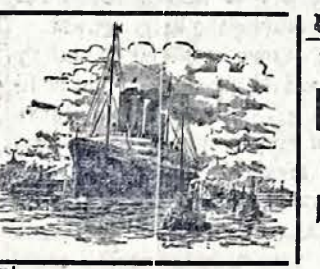
Металеві овцаси і зацятни
 Для майнерів, каменярів, фермерів і всіх, що роблять при тяжкій роботі. Зроблені зі сталі, однак лекті від шкря. Хоронять ногу від вигнєня. Перетривають чоботи. Легкі до прикріпленя. Кождий шпець Вам їх положить. Ваш купець має їх на складі враз з чоботами

Пипіть по книжочку в посеннім.
United Shoe Machinery Co.
 Boston, Mass.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Нічо не помагає скоріше в деяких випадках, здавленя, напруженя м'яснів, ревматизм, невралгія і усіх тям подібних болях, як натриати **PAIN EXPELLER-ом**

По всіх другіх сторях в ціні 25 і 50 цнт.
F. Ad. Richter & Co.
 215 Pearl Str. New York

Американське Нотаріальне Бюро

179 East 3rd Street, New York, N. Y.
 між евнєю А і В. Телефон: 887 Orchard

Дешова продажя шифарт до і в Европ, продажя білетів желізнодорожних і виміна грошій.
 Споряджує акта нотаріальні і валагоджує всякі справи спадкові і військові в старім краю.
 Ассекуре від огня і на житє. Вирабляє горожанські папери (Citizen papers).

Порада правна даром!
 Хто хотів би дістатсь до краю за малою доплатою при легкій роботі на шифі най вголосить ся на повнствій адрес.

„ДУШПАСТИР“
 се прекрасна, щиро-руська церковно-народна Газета.

Виходить в Філадельфії кождого місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі світа. В „Душпастир-и“ друкують ся важні для всіх оголошеня гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир“ всім подобає ся — всі его хвалять.

Коштує на цілий рік так тут в Америці як і до старого краю всего лиш \$1.20.

Гроші на „Душпастир“ треба посилати (найліпше почтовим моней-ордером) на імя:
 Rev. J. Boyarchuk, 821 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Одинона вірцево урядиена
ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

затрудила добре вишколений друкарський персонал, посідає найновіші машини, а також різніородні гарні черенни і прикраса.

Виконує **всякі друкарські роботи** точно, гарно і по низьких цінах.

Впов. Родимці, як томе Відділ і члени Р. Н. Союзу повинні в всяких друкарських роботах удатати ся лиш до своєї друкарні „Свободи.“ — Адрес:
 184 Hudson Street, New York, N. Y.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.
 Капітал \$50,000.00. Надвишка і нероздлені зиски \$93,000.00.
 Заснований 1864 року.

Правадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордеря, драфти і пересилає гроші до всіх частий світа, позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послідних 5 літ і виносять тепер около \$500,000.00.

Гроші пересилає через фірму **Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.**

Нові українські рекорди
 спроваджені в Галичині

Суть вони 10-інчові подвійні 65 цнт. штука. Сі рекорди суть на обі сторони. На одній стороні вісні, а на другій пригравки до танцю. Великий фонограф і 12 рекордів продаємо в ціні по \$15.25. На жадає посласмо безплатно катальог.

GLOBE RECORD & SUPPLY CO.
 213-215 E. 4-th St. New York.

ПРЕНУМЕРУЙТЕ гумористично-сатиричну часопись **„ШЕРШЕНЬ“!!!**
 Коштує \$1.50 на рік. — **SZERSZEN**
 439 N. 6-th Ave. SCRANTON, PA

ПЕРША АМЕРИКАНСЬКА „РИЗНИЦЯ“
 під покровом сьв. Арх. Михаїла.
„RYZNYCIA“, 114 Chestnut Street, SHENANDOAN, PA.

Має силад і виріб річей церковних як:
 Фелони чорні від \$30—65.00
 Ризи свєтілі від..... \$35, 40, 55, 60, 80 і више
 Стихарі від..... \$6.00
 Ручники, илитоно, хоругви з образами від \$30.00 і в.
 Чаші від..... \$20, 35, 40, 50 і више
 Ліхтары, Службеники, Евангелія від \$20, 45, 55, 60 і 80.00 дол.

Цьвіти на престол і до свєточок по різній ціні.
 Приймає ся замовленя на нові річи і до направи старі річи.
ВИРОБЛЯЄ СЯ ВІДЗНАКИ БРАТСКІ, ПАСИ і проче.

Сьвітло церковне:
СЬВІЧКИ ВОСНОВІ (декоровані) з образами по 26 цнт. за фунт, 1 на фунт, 2 на ф., 3 на ф., 4 на ф., 6 на ф., 8 на ф. і 14 на фунт.
Сьвічки воскові ручно декоровані 50 цнт. за фунт, 2 на ф., 4 на ф., 6 на ф. і 8 на фунт.

Тройці ручно декоров. 5, 6-50, 7, 9.50 д. Угля до надильниці 28 цнт.
 Пачка (120) запалачів 24 цнт. Олива гальон 1.10 дол.
Сьвічки воскові до надставлюваня 3 на фунт 22 цт.
 „ „ 4 на ф. і 6 на фунт..... 22 „
Офірки воскові 16 на ф. і 18 на фунт..... 22 „
Сьвічки стеаринові..... 16 „
 „ „ 4 на ф., кручені 4 на ф., 6 на ф. і 1 на фунт.
Сьвічки на престол (extra) 37 цт. за фунт, воскові жовті 1 на ф. і 6 на фунт 30 цнт.
 Надило 50 і 55 цнт. за фунт.

GAIL & AX
MAVU

Is the Best Tobacco

Сей тютюн єсть найліпшим так до курєня як і до жутя, бо через 40 літ був сей тютюн першорядним виробом Long Cut Tobacco. Старадне опакованє охороняє його від вококти і пороху. Знаменито падаєсь на папіроси. Паперці даром до кождої пачки. Звернуть увагу на охоронну марку і на імя „Gail & Ax.“ яке находить ся на кождій пачці.

ПОВІА ВАГА
5c.
 Продаєсь всюди.

The American Tobacco Co.
 Successors to GAIL & AX

Оден з найбільших броварів в Америці.

Варить пиво на краєвий спосіб. без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.
 Голова від него ніколи не болять, бо єсть здорове і поживне.

Не треба его зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

F130

E. ROBINSON'S SONS,
 Lager Beer Brewery,
 435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
 General Office 2333, Night Call 4854.

По процесі.

В попереднім ч. „Свободи“ згадали ми коротко про те, як то прийшло до процесу Арсенія з Кирчовим і Цурковським; потім ми розказали там цілу „історію“ Арсенія і Марини на підставі їх власних зізнань, не відповідаючи ще однак нічого на се питання, чи Арсеній доказав в суді свою невинність. Щоби можна виробити собі поняття, чи Арсеній був винним в закидуванні йому знасилованої дівчини, ми мусимо конечно взяти під розвагу те, що виказала оборона. Розуміється, що як попереднім разом, так і тепер ми не будемо запускати ся в ріжні правні формальності, котрих було повно при розправі, лише знов обмежимо ся, і то можливо як найкоротше, до самого факту. Отже до речі, іменно, що показало ся в суді при відводовім поступованю оборони:

Марина, породивши маленького Андруся, опинилась в дуже незавиднім положеню. Як звісно, перед тим вона служила в монастиря, а коли показав ся їй горбок з переду, то її відправили з монастиря і вона пішла на службу до мирового судії в Мейфільд. Тепер же-ж, коли у неї була маленька дитина пра грудях, то розуміється, ніхто не хотів її прийняти на службу, а так само вона не могла йти на роботу до фабрики чи де там, бо-ж прецінь треба було дитину при кімсь лишити. У своїй отже розпущі пішла Марина поміж люди шукати когось, хто би схотів прийняти її дитину на вихованє. Одного разу зайшла вона так і до маляра, Мітрофона Білуценка, тай просила, аби його жінка взяла дитину у свою опіку, або щоби Білуценка дав до часописей оголошенє, що бідна, безпомічна мати шукає милосердних сердець, які змідувалиб ся над нею і прийняли на вихованє її дитину. У Білуценка харчував ся тоді (був на борді) Євген Василенко і трафіло ся так, що в тім часі, коли у згаданого Білуценка була Марина з дитиною, прийшов там також Грицько Чалий з Олифанту. Зовсім природно, що присутні в хаті Білуценка, бачучи перед собою дівчину в прикрх обставинах, мусіли нею зацікавитись та й почали її допитуватись, яким то способом знайшла ся у неї дитина. Марина, маючи причини тайти свого сорому і своєї нужди, вийшла тепер зі всім „на пляц“ — як то кажуть та й розповіла їм про своє лихо. І після сего її оповіданя річ мала ся так:

По благословеню цминтаря в Сімсон вона хотіла вертати до монастиря залізницею і просила Арсенія о гроші на тикет. В першій хвили Арсеній хотів дати їй на тикет, но потім змінив він свою думку і казав їй їхати до монастиря повозкою (богою) разом з ним. Не перечуючи нічого злого, вона на се згодилась. І коли вони обоє були в лісі, а на дворі, як відомо, було вже темно, почав Арсеній прилабуднюватись до Марини. Йому, мовляв, збрало ся на „мілосць“ і він зачав випитуватись Марини, чи вона не має яких любасів „фраїрів“ — як то звикли говорити наші люди. Марина відповідала, що любасів їй не потреба, та Арсенію було се не понятно, аби така молода дівчина могла йти на перекір своїй природі і не мати нікого. Як довго тревало таке залляцє Арсенія до Марини, не каже протокол розправи; досить, що потім зачав він частувати свою товаришку подорожжю овочами і бананами. А потім зачинав він вже добиратись і до чогось грубого; отже він став її цілувати і обіймати. А потім він почав приглядатись її панчочкам. А потім задержав він коня. А потім закинув ногу. А потім... наш Арсениско зробив щось таке, про що нам вже стидно говорити... По якімсь часі наслідок їзди Марини з Арсенієм зачав показувати ся на Марині і, бачучи се Арсеній, видалив її, як в горі вже сказано, з монастиря. Опісля, як народила ся дитина, Марина ходила кілька разів до Арсенія з просьбою, щоби він яко тато дитини взяв її до сиротинця. Но Арсеній за кожним разом накидав ся лише на неї і прийняти дитини не хотів тому, мовляв, бо се була звісна річ, що дитина взяла свій початок з монастиря і як би він її прийняв, то всі говорили-б що в монастиря є якась фабрика дітій. Арсеній дав їй лише 10 дол. відчїпного і наказав їй більше в тій справі його не турбувати.

Отже та бідна скоїла ся Марині після того, що вона розказувала в хаті Білуценка і присутні, що чули з її уст се оповіданє, зізнавали так в суді яко свідки для оборони. Треба піднести, що тих їх зізнань слухали так судії присяглі як і та публка, що була в судовій салі, з дуже напруженою увагою і можна було пізнати, що ті зізнаня робили на всіх дуже пригноблюче вражєне. Прокуратор старав ся вправді подати в сумнів або бодай ослабити зізнаня тих свідків, але наші хлопці держали ся гаразд і не дали ся ані разу збити з пантелику.

Но звернемо увагу читачів на це одну дуже важливу річ, яка вийшла при відводовім поступованю оборони. Щоби однак читачі ліпше її зрозуміли, мусимо цофнути ся трошки взад. Ми знаємо іменно, що

коли у „Свободі“ появилась стаття про Арсенія і Марину, то Арсеній постановив ратувати свою честь. І се ратованє чести розпочав Арсеній в сей спосіб, що з якимсь Ядком Адамяком пішов він до Марини і вона зізнала під присягою у мирового судії, що в Арсенієм не мала нічого до діла. Опираючись на тім зізнаню Марини, Арсеній через двох своїх адвокатів зажадав відкликаня у „Свободі“ сеї статі, що нарушувала його честь. Коли-ж се його жаданє показало ся даремне, він виточив кримінальний процес і доказом його невинности мало служити як раз те за-присяженє зізнанє Марини, що Арсеній ніби то не зробив нічого злого.

Те зізнанє Марини для Арсенія не мало однак в суді легальної вартости, бо в часі розправи показало ся ось що: Коли Арсеній домагав ся відкликаня статі під загрозою, що він піде на судову дорогу, коли „Свобода“ не схоче його жаданю задосить учинити, постановив Кирчів довідатись, як взагалі стояла ціла та справа з Арсенієм і Мариною. Поїхав отже до Мейфільд, бачив ся з тими людьми, які були у Білуценка і чули з уст Марини в горі розказану її придибашу з Арсенієм, знайшов відтак саму Марину і вона зізнала другий раз під присягою і при свідках у мирового судії, що перше її зізнанє, яке вона складала для Арсенія, було неправдиве і нічого не варту та що вона зізнавала так лише для того, бо Арсеній разом з Адамяком вимогли на ній таке зізнанє грозьбами і просьбами. Марина говорила вправді в часі переслуханя, що вона зложила зізнанє для Кирчова тому, бо їй мали обіцяти, що з нею посвтають ся та що дадуть їй 10 тисяч доларів, но та сама Марина на питанє, хто їй робив такі обіцянки, відповідала виразно що ані Кирчів ані Цурковський, а й не назвала вона нікого по імені, хтось їй щось подібне мав пропонувати... Загалом беручи, за-присяжені зізнаня Марини так для Арсенія як і для Кирчова і Цурковського становили дуже важний пункт при розправі, но конець-кінців зізнанє Марини для Арсенія не то, що не мало в суді ніякої вартости, але воно ще й дуже значно пошкодило його справі.

Тай можна-б ще дуже много говорити про ту розправу Арсенія з Кирчовом і Цурковським, но воно забрало-б много часу і місця у „Свободі“. Нам здається, що кожний, перечитавши бодай трохи уважно оті наші статі, міг би вже сам зробити собі дуже легко висновок, чи Арсеній очистив ся з закидуваного йому поступку, чи ні. Зі своєї однак сторони ми не хочемо нікого лишати в непевности тай скажемо зовсім ясно, що Арсеній не лиш не доказав своєї невинности, але противно обжаловані доказали йому, що правдою було се, що в своїм часі писала про него і про Марину „Свобода“.

Вправді, сам Арсеній і Марина не признали ся в суді, аби вони мали щось з собою до діла, но се ще нічого не значить. Коли хочемо осудити, чи Арсеній согрішив з Мариною проти шестої заповіді Божої чи не согрішив, мусимо взяти під увагу ті обставини, серед котрих сей його гріх мав бути поповнений. А ті обставини в сїм випадку були як раз сего рода, що кожний здоровомислячий чоловік, зваживши, їх бо-дай трошки мусить безусловно прийти лише до такого переконаня, що Арсеній і тільки Арсеній був батьком маленького Андруся.

А які-ж то були ті обставини? Було їх досить багато. І так: 1) Арсеній казав їхати Марині до монастиря разом з ним, хоч вона могла їхати залізницею. 2) Та їзда відбувала ся в ночі, котра, як звісно, є приятелькою гріха. 3) Сама Марина говорила в хаті Білуценка перед трьома свідками, що вона мала дитину від Арсенія. Се її оповіданє мусіло бути правдою, бо всі свідки зізнавали однаково в суді і Арсеній, колиб се була неправда, міг би був потягнути до одвічальности за очерненє саму Марину. 4) Про такого чоловіка, що називав би ся Преташ, і котрий ніби то мав бути батьком дитини, ніхто в околиці Мейфільду нічого не чував, а й сама Марина не вміла про него майже нічого сказати, що являєть ся чейже неправдоподібним. 5) Заприсяженє зізнанє, яке складала Марина для Кирчова, мусіло містити в собі правду, бо вона складала його не за-для якихось обіцянок, лиш добровільно перед кількома свідками і перед таким мировим судією, що розуміє по руськи. Дальше за провиню Арсенія промовляє ще й така обставина під ч. 6: Латинська пословиця говорить, що „solus cum sola non solent dicere Pater noster“, що по нашому значить: „Мущина і жєнщина, сам на сам, не звикли говорити Отченаш“. Арсеній був в лісі в ночі з Мариною сам на сам; ну, тай певно, що до них та латинська пословиця мала своє застосованє. А в кінці під 7), найліпшим мірилом, що Кирчів і Цурковський перевели доказ правди, було се, що суд викинув цілу справу Арсенія, чого був би не учинив, коли б було показалося, що обжаловані статєю у „Свободі“ провинились.

Ну, тай радуї ся Арсеніє, царєславний ігумене.

А. П. Подолян.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.

Серпень.

11 Ч | Калиника
12 П | Силя
13 С | Евдокима пр.
14 Н | Серп. 8. † Ч. Хр.
15 П | П. м. Стеф.
16 В | Заакія, Дал.
17 С | Отрок в Еф.

— Страйк майнерів при мягкім углю в Westmoreland County почав ся 1-го априля 1910 з причини, що майнери зажадали признаня майнерської юні і 8 годин праці. Властители копалень старають ся той страйк зломати і повислали агентів по всіх містах глядіти за людьми до праці. Тому то повідомляє ся всіх Русинів нехай не дадуть ся збаламутити агентам, бо кожний може знати, що де люди хватають ся страйку, там не може бути добра робота. Агенти ходять за скебами по Нью Йорку, Філадельфію, Скрантон а найбільше по Пітсбургу.

— Відмовленє красної субвенції. Красній виділ Галичини порішив здержати виплату субвенції в квоті 8.000 К., „обществу ім. Качковського“ на народні „ізданія“. Здержанє субвенції умотивовано тим, що „общество“ в тих „ізданіях“ замість ширити просвіту захвалює Росію, ширить ними царє- і православє; уживає в тих книжочках „староруского“ язика, незрозумілого для селян, і жадає заведеня російських шкіл і звиває до переписки з властями в московській мові. Отсе понуки, задля котрих галицький виділ красвий відмовив „обществу Качковського“ субвенції за сей рік, виплачуваної ему від трох літ на основі соймової ухвали. Шкода, що аж тільки літ треба було польському кр. виділові, щоби добачити ту царє- і православну пропаганду, яка вела ся в тих „ізданіях“ ще перед 1-им уділенєм красвої субвенції. „Общество“ певно на тім вічюго не втратить, бо тепер, як мученикови за „ідею“ припливають субвенції рублями.

— Клопоти з духоборцями. З Вініпегу (Канада) доносять, що канадський уряд має багато клопоту з російською сектою духоборців, котрі в значнім чпслі поселили ся в Канаді. Іменно, вініпегська поліція довідалась, що громада духоборців пішла у відлюдне місце відбувати релігійні практики та що вони молять ся там... голі. Відділ кінної поліції удав ся отже на вказанє місце вісім миль від Вініпегу і знайшов там дійсно 35 духоборців, муштин і жєнщин без жадної одежі, як всі вони разом сьпівали набожні пісні. Духоборці скинули перед тим свою одіж в одну купу і її спалили, а самі лишили ся в адамовім строю. Поліція арештувала сектарів і замкнула їх в пустій шопі, а коли принесено одіж для муштин і жєнщин, то треба було насильно втягати її на оглуплєних людей. Не знати, що зробить з ними канадський суд, бо оскаржено їх о неприличне захованє.

Духоборці є то секта, яка втворилась на лоні російської-православної церкви. Вони сеї церкви не визнають і вірять, що Ісус Христос воплочуває ся много разів тай молять ся до своїх власних „пророків“, котрим вони приписують сьніство божє.

— Подорож бальоном понад океан. — Двох Американців В. Велмен і М. Венімен будуть пробувати сеї осені перелетіти бальоном „Америка“ через океан атлантійський до Європи. Сей бальон збудовав Велмен в тій цілі, щоби ним залетіти до північного бігуна. Два рази пускав ся він ним зі Шпіцберген до бігуна, но йому не щастилося. На тім бальоні буде уміщений

прилад бездротного телеграфу і звіти з бальона будуть послані так, як зі звичайних парівців, курсуючих через атлантійський океан. Бальон буде мати шістьох подорожних. Він возьме з собою на засіб 1.600 галонів газоліну. Сей бальон має два мотори, один о силі 70—80 коней для звичайного ужитку, а другий о силі 300 коней на випадок непредвиджєний, іменно, коли треба буде летіти з великою скоростю. Нам здаєть ся, що ті, що пустять ся бальоном в дорогу до Європи, ніколи не долетять до другого берега, лишє знайдуть мокрий гріб в філях океану...

— Жерун. На засіданю відєньського товариства для внутрішньої медицини і недуг діточих демонстрував проф. Шлєзінгер артиста, котрий поливав каміне і острі шевські цвяшки, котрим шевці збивають до купи шкірки на обцасах. Артист той зів насамперед досить великий тарільчак камінців а відтак другий тарільчак шевських цвяшків, котрі поправді не поливав лиш пережилвши голову в зад, кидав в провід проликовий так, що они самі без поліканя впадали до жолудка. Наконєць хотів артист зісти ще скляний компнок від лампи і живу гадину, але зібрані члєни згаданого товариства спротивили ся тому. Лікарі при помочи рентгенівських лучів могли впрзно доказати, що в жолудку артиста находит ся каміне і цвяхи. Коли відтак над сею справою завела ся дискусія, тайний радник др. Штрumpfь доказував, що ті штуки можна ввучити ся лиш через догчу справу а тоді верхня оболонка проликового проводу стає так тверда, як колиб її хтось вигарбував. Він видів у Вроцлаві артиста, котрий аж до жолудка пхав собі шаблю, а проликовий провід у него був дійсно так твердий як колиб вигарбований.

NEW YORK, N. Y. „Товар. Запор. Січ“ від. 117 повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинг відбуде ся в суботу, дня 13. серпня о годині 8 вечером під числом 134 E. 7th St. Котрий член не явить ся на мітингу зістане суспендований. — Ів. Ганачівський пр. Ів. Білобрам скр., Фелікс Дашкевич кас.

НЕДУГА СЛІПОЇ КИШКИ.

Доктор Ф. Таннер з Лондону говорить, що найзвичайнішою причиною недуги сліпої кишки є стара, поповсана їда. Не тому, щоб стара їда сама собою була зла або небезпечна для здоровля, але тому, що поповсана їда викликає сю недугу. При сій нагоді- хочемо отже звернути увагу читачів на обставини, незвичайно важну передовсім в літніх місяцях, а іменно, щоб купувати завсїгда добру і свіжю їду. В сеїй опосіб можна охоронити ся від багато недуг утроби і кишок. Як лишєнь спостережете хотяй-би і найменше забурєне в жолудку, сейчас беріть Трїнера Американський Елкір Гіркого Вана. Сей лік усуне сейчас усі нечистости зі системи а рівночасно і усі злишні річи, а начина травленя поверне опять до давнього стану. Сей лік є незвичайно добрий в усіх недугах жолудка, в случаях нестравности, роздєнервованя, болах, отяжлєности і ослабленя цілого тіла. По всіх друготарх.

JOS. TRINER,
1333-1339 S. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

Хто не уміє говорити по англійськи

а хотів би мати доброго помічника до науки, нехай купить собі

Русько-англійський **ТЛУМАЧ**

Сторін 256. Тверда оправа. Ціна 60 центів.

Гроші висилать враз з замовленєм, через

моні-ордер або поштовою марками.

Замовляти у:

And. Sawka, 52 Greene St., Jersey City, N. J.